

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Komparace rentability v podnicích domácích a zahraničních vlastníků

Vypracovala: Zuzana Zelníková

Vedoucí práce: doc. Ing. Radek Zdeněk, Ph.D.

České Budějovice 2023/2024

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

Jméno a příjmení: **Zuzana ZELNÍKOVÁ**
Osobní číslo: **E20078**
Adresa: **Kempelenova 43, Žilina, 01015 Žilina, Slovenská republika**
Téma práce: **Komparace rentability v podnicích domácích a zahraničních vlastníků**
Téma práce anglicky:
Jazyk práce: **čeština**
Vedoucí práce: **doc. Ing. Radek Zdeněk, Ph.D.**
Katedra účetnictví a financí

Zásady pro vypracování:

Cílem práce je porovnat rentabilitu ve společnostech domácích a zahraničních vlastníků.

Rámcová osnova:

1. Zisk, rentabilita, dělení zisku.
2. Výběr ukazatelů, výběr a popis vzorku podniků.
3. Testy rozdílů mezi skupinami podniků.
4. Faktory ovlivňující rentabilitu, pyramidový rozklad rentability.
5. Vyhodnocení výsledků.

Seznam doporučené literatury:

- Blaha, Z. S., & Jindřichovská, I. (2006). Jak posoudit finanční zdraví firmy. Praha: Management Press.
Giroux, G. (2003). Financial Analysis: A User Approach. Hoboken: Wiley.
Kubičková, D., & Jindřichovská, I. (2015). Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firem. Praha: C. H. Beck.
Landa, M. (2008). Jak číst finanční výkazy. Brno: Computer Press.
Marek, P. (2009). Studijní průvodce financemi podniku. Praha: Ekopress.
Neumaierová, I., & Neumaier, I. (2002). Výkonnost a tržní hodnota firmy. Praha: Grada Publishing.
Peterson, P. P., & Fabozzi, F. J. (2012). Analysis of Financial Statements (3rd ed). Hoboken: Wiley.
Špička, J. (2017). Finanční analýza organizace z pohledu zájmových skupin. Praha: C.H.Beck.

Datum zadání bakalářské práce: 17. ledna 2022
Termin odevzdání bakalářské práce: 14. dubna 2023

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 17. ledna 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 12.4.2024

.....

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce doc. Ing. Radkovi Zdeňkovi za odbornou pomoc, podporu a poskytnuté rady během zpracování bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	3
1. Rentabilita	4
1.1 Zisk v analýze rentability	5
1.1.1 Kategorie zisku	8
1.1.2 Vlivy zisku v právních formách	10
1.2 Finanční zdraví podniku	11
1.3 Ukazatele finanční analýzy.....	12
2 Poměrové Ukazatele – Financial Ratios.....	13
2.1 Ukazatele rentability	14
2.1.1 Rentabilita celkového kapitálu (ROA).....	14
2.1.2 Rentabilita vlastního kapitálu (ROE).....	15
2.1.3 Rentabilita vloženého kapitálu (ROI).....	16
2.1.4 Rentabilita dlouhodobého kapitálu (ROCE).....	16
2.1.5 Rentabilita tržeb (odbytu) (ROS)	18
3 Analýza DuPont (pyramidový rozklad rentability)	19
4 Faktory ovlivňující rentabilitu	21
5 Rozdíly ukazatelů v podnicích domácích a zahraničních vlastníků	23
6 Metodika	25
7 Praktická část.....	28
7.1 Charakteristika zpracovatelského průmyslu	28
7.1.1 Počet aktivních subjektů v průmyslu.....	28
7.1.2 Zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu	28
7.1.3 Tržby z průmyslové činnosti	29
7.1.4 Průmyslová produkce zpracovatelských výrobků.....	30
7.2 Zastoupení zahraničních vlastníků na území České republiky	31
7.3 Podniky pod tuzemskou a zahraniční kontrolou ve zpracovatelském průmyslu	32
7.4 Srovnání počtu podniků zahraničních vlastníků v evropské Unii.....	34
7.5 Analýza podnikových ukazatelů	34

7.5.1 Průměr ukazatelů rentability ve zpracovatelském průmyslu	35
7.6 Dupont Rozklad ROE.....	36
7.7 Komparace rentability v jednotlivých sektorech	38
7.8 Zhodnocení ukazatelů rentability.....	48
7.9 Vyhodnocení výsledků ze statistických testů pro zpracovatelský průmysl.....	49
8 Závěr.....	52
Summary	53
Bibliografie	54
Seznam použitých zkratk a symbolů	
Seznam obrázků	
Seznam tabulek	
Seznam schémat	

Úvod

V posledních letech v České republice přibývá firem, u kterých jejich majitelé pocházejí ze zahraničí a jejich vliv na českém trhu nelze přehlédnout. Pokud se vezme v potaz hospodářské podnikání zahraničních vlastníků se srovnáním s domácími vlastníky, může se předpokládat, že se jejich chování může odlišovat a mohou tak vznikat obavy, zdali jsou zahraniční vlastníci přínosem pro českou ekonomiku.

Bez ohledu na to, zda se jedná o zahraničního nebo domácího vlastníka, jeho hlavním cílem je dosahování zisku. K dosažení tohoto cíle je nezbytné využít řadu nástrojů a analýz, které pomáhají maximalizovat ziskovost podnikání. Jedním z těchto nástrojů je právě analýza rentability, která pomáhá porozumět, jak ziskové podnikání je. Kromě použití správných nástrojů je důležité mít jasně stanovený plán a sbírat relevantní informace, které umožní důkladně se rozhodovat o strategiích vedoucích k dosažení cílů.

Vzhledem k tomu, že i investoři sledují ziskovost podniků, je důležité, aby kapitál, který byl investován do firmy dosahoval výnosnost z daných investic. V tomto kontextu, analýza rentability umožňuje odhalit, jak efektivně společnost využívá své zdroje k dosahování zisku a jakým směrem se podnikání ubírá.

Cílem této práce je tedy prověřit tyto dvě skupiny podniků a zjistit tak rozdíly, které přinesou poznatky o rentabilitě podniků zahraničních a domácích vlastníků.

Pro posouzení rentability jsou použity vybrané ukazatele, doplněné o pyramidový rozklad vlastního kapitálu.

Práce je strukturována do dvou hlavních částí. V první, teoretické části, je souhrnně popsána základní charakteristika rentability, přičemž další podkapitola se zaměřuje na zkoumání zisku, jednotlivé ukazatele a právní formy, které ovlivňují ziskovost. Druhá část bakalářské práce se věnuje konkrétním podnikům a prezentuje získané výsledky z jednotlivých činností. Na základě těchto výsledků jsou podniky posouzeny, a jsou navržena potřebná opatření pro zlepšení současné situace v jednotlivých podnicích.

1. Rentabilita

Většina literatur uvádí různé poznatky o rentabilitě a také i autoři definují ziskovost jiným způsobem. Proto je důležité na začátek uvést základy terminologie rentability.

Pokud podnik chce dosahovat co největších výnosů a maximalizace jeho tržní hodnoty, je zcela důležitým ukazatelem rentabilita, která se zařazuje k nejpoužívanějším indikátorům finanční analýzy (Marek a kol., 2009).

Podle Josefa Valacha je rentabilita, resp. výnosnost vloženého kapitálu nejdůležitější charakteristikou na dosahování zisku a formování nových zdrojů za pomoci investovaného kapitálu (Valach a kol., 1999).

Prvořadým cílem podnikání je zhodnocení kapitálu. Analýza rentability patří mezi relevantní faktor při rozhodování cílů firmy, investic, redefinici vize, nebo dalších kroků a směřování společnosti. Pro správné posouzení efektivity podniku slouží ukazatele rentability. Do úvahy je potřeba vzít i rentabilitu kapitálu, která odhalí, zda se v hospodaření nacházejí slabé stránky. Rentabilita je vyjadřovaná jako poměr zisku k vloženému kapitálu (Cashbot, 2021).

$$\frac{\text{zisk}}{\text{vložený kapitál}}$$

Je důležité mít na paměti, že i investoři se zajímají o ziskovost, aby mohli posoudit, jak dobře manažeři využívají kapitál, který byl do firmy investován, za účelem dosažení výnosu. Ostatní zúčastněné strany, jako jsou věřitelé, zaměstnanci, dodavatelé a zákazníci, se podobně zajímají o ziskovost jako měřítko trvalé životaschopnosti podniku. Analýza rentability vyhodnotí, zda manažeři efektivně realizují strategii firmy (Wahlen et al., 2015).

Podnikání obecně, je náročné pro mnoho lidí. Budování podniku, respektive firmy, se neobejde bez emocí, které souvisejí s rozhodováním jejích majitelů. Majitelé často přehlédnou jednu důležitou část, opomíjí obchod. V této oblasti je důležité se nerozhodovat na základě pocitů, ale je důležité mít jasný plán a informace, na základě, kterých se rozhodovat. Pokud má být zjištěno, jestli se podnikání ubírá správným směrem, a to i po stránce výsledků, měla by být pozornost zaměřena na faktor rentability (Cashbot, 2021).

Rentabilita představuje klíčový ukazatel ve finanční analýze. Podle mikroekonomické teorie jsou firmy motivovány především touhou po zisku a maximalizaci zisku považují za

svůj hlavní cíl. V praxi se tento princip potvrzuje, a proto je hodnocení rentability důležitým ukazatelem účinnosti využití investovaného kapitálu.

Rentabilita je důležitým měřítkem pro posouzení efektivity vloženého kapitálu do společností a schopnosti generovat nové zdroje. Tento ukazatel umožňuje hodnotit ziskovost vzhledem k důležitým faktorům, jako jsou aktiva, tržby a vlastní kapitál, a poskytuje cenný nástroj pro posouzení finančního výkonu podniku (Finance v praxi, 2020).

Autorka Jaroslava Holečková se vyjadřuje k dané tématice následovně: Pro dosažení cílů podniků k úspěšnému vedení, je primární cíl dopracovávat se k uspokojivým výnosnostem vloženého kapitálu. Když podnik, maximalizuje zisk za jakýchkoliv podmínek může nastat problém v podobě finančních potíží vyplývajících např. z přeúvěrování a nadbytku zásob. Naopak, když je podnik velice ostražitý a snaží se vyhnout riziku platební neschopnosti a shromáždí velice vysokou zásobou peněžních prostředků, potlačí tím své kapitálové zdroje a dosahuje výrazně menší výnosnosti (Holečková, 2008).

Z anglické literatury vyplývá, že snahou každého podnikání je maximalizovat ziskovost. Již na začátku podnikání, se každý podnik zaměřuje na udržitelný a dostatečný zisk, který plyne z vloženého kapitálu. Aby podnik generoval a maximalizoval zisk, existují různé nástroje a analýzy, které vedou k dosažení cílů. Jedním z těchto nástrojů, je analýza rentability, která pomáhá pochopit, jak ziskové podnikání je. Pomocí analýzy výnosnosti, lze identifikovat, jak optimalizovat ziskovost, pokud se jedná o různé projekty, plány nebo produkty. Víceméně se jedná o proces systematické analýzy zisků pocházejících z různých toků příjmů podniku. Aby bylo možné maximalizovat zisky, je nejprve nutné porozumět hnacím motorům těchto zisků. Z toho důvodu, se podnik zaměřuje na efektivitu v procesech a činnostech, které generují příjmy. V důsledku toho, lze vyvodit způsoby, jak snížit režijní a jiné náklady, které ovlivňují ziskovost (Datarails, 2022).

1.1 Zisk v analýze rentability

Při definici zisku se nejčastěji vyskytuje znění (pojem) jako rozdíl mezi výnosy a náklady. Všeobecně lze říct, že se jedná o výsledek hospodaření a nejčastěji se s ním setkávají firmy, podniky, společnosti a živnostníci. Při úspěšném vedení firmy, zisk představuje odměnu podnikateli za jeho činnost (Ozomová, 2022).

Marek a Kolektiv považuje výsledek hospodaření jako rozdíl mezi výnosy a náklady a matematicky uvádí výsledek hospodaření jako:

- hodnota větší než nula neboli zisk
- hodnota nula
- hodnota menší než nula neboli ztráta (Marek a kol., 2009).

Peníze, které podnik vydělá jsou definované jako zisk. V souladu se ziskem platí že, celkové příjmy převyšují celkové výdaje. Na výpočet zisku se používá metoda, která není složitá. Je důležité stanovit období u kterého bude zisk zjišťován. Pokud je doba určená, stačí odečíst náklady daného podniku od jeho celkových příjmů (Tamplin, 2022).

Při hodnocení rentability, se uvádí různé ukazatele zisku. *Valach a Kolektiv* rozlišuje tyto kategorie zisku jako:

- zisk před úroky, odpisy, zdaněním a amortizací (EBITDA),
- zisk před odečtením odpisů, úroků a daní – Earnings before Depreciation, Interest and Taxes (EBDIT),
- zisk před odečtením úroků a daní – Earnings before Interest and Taxes (EBIT),
- zisk před zdaněním – Earnings before Taxes (EBT),
- zisk po zdanění – Earnings after Taxes (EAT) (Valach a kol., 1999).

Jiní autoři jako například *Marek a Kolektiv* pracují se šesti modifikacemi výsledku hospodaření:

- finanční výsledek hospodaření – financial income,
- provozní výsledek hospodaření – operating income,
- výsledek hospodaření za běžnou činnost – net income from ordinary activity,
- mimořádný výsledek hospodaření – net extraordinary income,
- výsledek hospodaření za účetní období – net income, earning after taxes,
- výsledek hospodaření před zdaněním – income before taxes, earnings before taxes (Marek a kol., 2009).

V oblasti účetnictví a finanční analýzy, se rozlišují tyto kategorie zisku:

1. Čistý zisk
2. Daňový zisk
3. Disponibilní zisk
4. Hrubý zisk
5. Účetní zisk
6. Ekonomický zisk

7. Provozní zisk

8. Nerozdělený zisk

1. Čistý zisk:

Výsledek hospodaření za účetní období neboli čistý zisk (zisk po zdanění), obsahuje veškeré příjmy a výdaje společnosti po zdanění. Čistý zisk se používá jako měřítko finančního zdraví podniku neboli ziskovosti podniku.

2. Daňový zisk:

Podle platných zákonů o dani z příjmů je nezbytné zohlednit zdanitelný zisk při stanovení této daně. Pro stanovení daňového zisku, který se následně upravuje, se používá účetní zisk. Účetní zisk se pro výpočet daňového zisku upravuje o odečtení nedaňových výnosů a přičtení nedaňových nákladů. Výše daně z příjmů, kterou musí podnik zaplatit, závisí částečně na jeho daňovém zisku.

3. Disponibilní zisk:

Čistý zisk společnosti po zdanění je reprezentován jako disponibilní zisk. V účetnictví se vypočítá odečtením daně z příjmů od hrubého zisku. Tato forma zisku se nazývá "disponibilní zisk", protože symbolizuje peníze, které má podnik k dispozici a může je použít, kdykoli to uzná za vhodné.

4. Hrubý zisk:

Výnos před zdaněním, také známý jako Gross Profit, je výsledkem odečtení provozních nákladů od čistých tržeb. Tento zbývající příjem reprezentuje částku, která zůstává firmě po započítání všech nákladů a příjmů spojených s výrobou. Hrubý zisk bývá často zatížen amortizačními náklady, nikoliv však daňovým zatížením. K provozním nákladům se řadí platy zaměstnanců, nákup materiálu a obecné výdaje spojené s náklady na provoz.

5. Účetní zisk:

Účetní zisk je finanční výsledek prodeje zboží nebo poskytování služeb. Určuje se odečtením celkových nákladů od výnosů dosažených za určité období.

6. Ekonomický zisk:

Navzdory všeobecnému přesvědčení existuje rozdíl mezi účetním a ekonomickým ziskem. Ekonomický zisk se zjišťuje pouze na základě ekonomických výnosů a nákladů a zohledňuje také náklady obětované příležitosti. Tyto náklady představují nejvyšší

možnou cenu za prodané zboží nebo služby. Ekonomický zisk se stanoví odečtením předpokládaných výnosů, nákladů a nákladů obětované příležitosti od skutečných hodnot.

7. Provozní zisk:

Částka, která podnikateli zůstane po odečtení provozních nákladů a zdanění, se nazývá čistý provozní zisk (známý také jako čistý provozní zisk po zdanění nebo NOPAT). Tato částka umožňuje získat přehled o finančním výkonu, který je způsoben výhradně prodejem zboží nebo poskytováním služeb.

8. Nerozdělený zisk:

Nerozděleným ziskem se rozumí zisk, který zůstává společnosti po splnění zákonných požadavků, daňových povinností a výplatě dividend. Pokud jsou disponibilní zisky převedeny v souladu s účetnictvím, vzniká nerozdělený zisk. Tento nerozdělený zisk slouží jako zdroj financování dalších investic (Ozomová, 2022).

1.1.1 Kategorie zisku

Z uvedených kategorií zisku nebo výsledků hospodaření existují různé typy, které může společnost nabývat. Navzájem, ale ukazují stejný obrázek o finančním zdraví podniku a růstu společnosti (Tamplin, 2022).

Zisk před úroky, odpisy, zdaněním a amortizací (EBITDA)

Tento ukazatel je cenným měřítkem pro hodnocení finančního zdraví podniků a jejich schopnosti vytvářet peněžní toky. Slouží na odhalování hodnoty podnikání a posuzuje výkonnost společnosti (Johnson, 2022).

Na výpočet EBITDA existují dva vzorce. První se zaměřuje na provozní zisk a druhý lze vypočítat pomocí čistého zisku (Hayes, 2022).

$$EBITDA = \text{provozní příjem} + \text{odpisy} + \text{amortizace}$$

$$EBITDA = \text{čistý příjem} + \text{daně} + \text{úrokové náklady} + \text{odpisy} + \text{amortizace}$$

Odpisy se týkají hmotného majetku, který se opotřebovává a snižuje svou celkovou hodnotu, zatímco amortizace se týká nehmotného majetku, který může mít podobu patentu a je rovněž nákladem ve výsledovce (Pratt, 2021).

Zisk před úroky a zdaněním (EBIT)

EBIT se častokrát označuje jako "provozní zisk". Je to z toho důvodu, že měří hlavní provozní výkonnost. Je důležité poznamenat, že nezařazuje do zisku dopady daňových zákonů a dluhů, které se neustále mění. Vzhledem k tomu poslouží k porovnání výkonnosti v daném čase. Kromě toho, srovnává ziskovost s konkurenčními podniky podle úrovně dluhu. Jedná se o hodnotné měřítko celkového výkonu podniku. V obecném znění znázorňuje zisk společnosti po zaplacení provozních nákladů před úroky a zdaněním (Keythman, 2019).

Vzorec pro výpočet EBIT:

$$\begin{aligned} \mathbf{EBIT} &= \mathbf{EBT} \text{ (hrubý zisk) } + \text{úroky} + \text{daně} \\ (\mathbf{EBIT} &= \mathbf{Net Income} + \mathbf{Interest} + \mathbf{Taxes}) \end{aligned}$$

Zisk před zdaněním (EBT)

Jedná se o údaj, který nezahrnuje daně a patří k hlavním metrikám k porovnání výkonů různých společností mezi sebou. Dává najevo, kolik peněz na daních bude muset společnost zaplatit. Z toho plynné jediné, čím větší je výsledek hospodaření, tím více podnik bude muset na dani zaplatit. EBT v tomto případě bude vždy vyšší než čistý zisk. V analýze rentability se EBT jeví jako důležitý ukazatel v porovnání finančních výkonů společností, přestože nebere v úvahu daně ovlivňující příjmy společnosti. V mnohých oblastech ho lze označovat i jako "hrubý zisk". Pomocí vzorce ho lze vypočítat následovně (Digiovanni, 2023):

$$\begin{aligned} \mathbf{EBT} &= \mathbf{NET Earnings} + \mathbf{Taxes} \\ \mathbf{Zisk\ před\ zdaněním} &= \mathbf{zisk\ po\ zdanění} + \mathbf{daně} \end{aligned}$$

Čistý zisk (EAT)

Zisk po zdanění se uvádí jako celkový zisk minus celkové daně. Jednoduše řečeno, čistý zisk vzniká po odečtení všech příslušných daní neboli hrubý zisk minus daně. V společnostech se zisk po zdanění představuje jako skutečný ukazatel dostupné hotovosti, kterým společnost disponuje pro svoje výdaje. Výpočet pro zisk po zdanění je poměrně jednoduchý, jak je uvedeno níže (CFI Team, 2022):

$$\mathbf{Čistý\ zisk\ EAT} = \mathbf{hrubý\ zisk\ (EBT)} - \mathbf{daně}$$

1.1.2 Vlivy zisku v právních formách

Podíl na zisku se vypočítá na základě roční nebo mimořádné účetní závěrky, kterou schválil nejvyšší orgán společnosti. Není-li ve stanovách stanoveno jinak, může být tento podíl rozdělen pouze mezi společníky. O způsobu rozdělení podílu na zisku rozhoduje statutární orgán.

Veřejná obchodní společnost

Zisk a úhrada ztráty by měly být rozděleny mezi společníky rovným dílem, pokud není ve společenské smlouvě uvedeno jinak. Významný rozdíl oproti společnosti s ručením omezeným spočívá v tom, že celkový zisk společnosti není zdaněn, zdaňují se až konkrétní rozdělené podíly na zisku. Společník však má právo na podíl na zisku ve výši 25 % z částky, do které vložil svůj kapitál. Zbývající část zisku se pak mezi společníky rozdělí rovným dílem. Pokud zisk nepokryje všechny závazky, rozdělí se mezi společníky v poměru k jejich vkladu do podniku.

Komanditní společnost

Podnik a komplementáři se dělí o zisky a ztráty. Podnik a komplementáři by si měli rozdělit zisky a ztráty rovným dílem, pokud společenská smlouva nestanoví jinak. Zisky se rozdělí rovnoměrně mezi komplementáře. Zisky připadající na společnost se zdaňují sazbou daně z příjmů právnických osob, zatímco komplementáři podléhají individuálnímu zdanění. Pokud společenská smlouva nebo obecné rozhodnutí všech společníků nestanoví jinak, rozdělí se zisk mezi komanditisty po zdanění podle jejich podílů. Veškeré příjmy podléhají srážkové dani z příjmů. Ztráty se mezi komanditisty nedělí.

Společnost s ručeným omezením

Rozdělení zisku: Pokud není ve stanovách uvedeno jinak, rozděluje se zisk mezi společníky podle jejich vlastnických podílů ve firmě. Částka určená k rozdělení mezi společníky nesmí přesáhnout zisk za poslední účetní období zvýšený o nerozdělený zisk z předchozích období snížený o ztráty z předchozích období a o případné příspěvky do fondů uvedených ve stanovách.

Podíl společníka: Podíl každého společníka na podniku se rozdělí v poměru k výši kapitálu, který do společnosti vložil. Společenskou smlouvou nicméně mohou být stanoveny odlišné pokyny pro určení podílů.

Akciová společnost

Práva akcionáře zahrnují právo na podíl na zisku společnosti, který je schválen valnou hromadou a určen k výplatě dividend. Velikost tohoto podílu určuje podíl mezi jmenovitou hodnotou akcie akcionáře a celkovou jmenovitou hodnotou akcií vlastněných všemi akcionáři.

Družstvo

Zisk v družstvu se dělí podle poměru mezi splaceným členským vkladem a celkovým splaceným základním kapitálem družstva. Stanovy družstva však mohou obsahovat odlišná pravidla pro rozdělení zisku (Novotný, Mejzlík, 2016).

1.2 Finanční zdraví podniku

Finanční prosperita společnosti představuje důležitou část pro trvalý úspěch a udržitelnost podniků. Každá organizace usiluje nejen o udržení stability, ale i o optimalizaci svého ekonomického výkonu prostřednictvím efektivního využívání rozdílu mezi příjmy a náklady. Nepříznivé peněžní toky mohou závažně narušit kontinuitu podnikání. Aby byla organizace považována za finančně zdravou, musí být schopna řádně a včas plnit své finanční závazky. Kromě toho je zachování dlouhodobé likvidity klíčové pro finanční stabilitu, jelikož zajišťuje schopnost organizace splňovat své finanční závazky i v dlouhodobém horizontu. Při hodnocení dlouhodobé likvidity sehrává významnou úlohu poměr mezi interními a externími zdroji financování. Nižší závislost na externích zdrojích snižuje riziko spojené s fixními platbami a posiluje odolnost organizace vůči kolísání výsledků hospodaření.

Dlouhodobá likvidita představuje pouze jednu z podmínek pro udržení finanční stability. Pro správné řízení kapitálu je klíčové, aby podnik dokázal efektivně zhodnotit svůj kapitál prostřednictvím generování dostatečných výnosů, které překračují náklady. Čím vyšší je návratnost kapitálu, tedy jeho ziskovost, tím zdravější je finanční stav společnosti. Likvidita podniku a rentabilita podniku jsou faktory, které ovlivňují finanční stabilitu.

Pevné finanční zdraví je také spojeno s minimálním využíváním externích zdrojů financování a schopností financovat svůj rozvoj pouze z vlastních zdrojů. V případě, že podnik začíná čelit vážnějším problémům s peněžními toky a zároveň dochází ke klesajícím ziskům, podnikům hrozí zkrachování.

Když se problémy s likviditou v podniku stávají závažnými a vyžadují radikální změny v jeho provozu a financování, používá se v oblasti finanční analýzy termín "finanční tíseň".

Existují však i přechodné fáze mezi stavem finanční stability a finanční tísní: společnost může být stále zisková, ale začíná mít problémy s likviditou, což je častým jevem zejména u českých podniků. Naopak může společnost vykazovat ztráty v účetnictví, ale stále si udržuje relativně stabilní likviditu, která není bezprostředně ohrožena (Mrkvička, Kolář 2006).

1.3 Ukazatele finanční analýzy

Techniky finanční analýzy lze kategorizovat na základě toho, zda se zaměřují přímo na položky účetních výkazů nebo na vztahy mezi různými položkami.

První kategorie, absolutní metoda, využívá absolutní (extenzivní) ukazatele a analyzuje jednotlivé položky účetních výkazů nezávisle na ostatních. Absolutní ukazatele lze dále rozdělit na stavové, které poskytují informace o konkrétním stavu v určitém časovém okamžiku (například hodnota majetku podniku), a takové, které poskytují informace o změnách ukazatelů v průběhu určitého období (například příjmy a výnosy).

Druhá kategorie, nazývaná relativní metoda, pracuje s relativními (intenzivními) ukazateli a analyzuje vztahy mezi různými položkami účetních výkazů. Základem tohoto přístupu jsou poměrové ukazatele, které se odvozují z podílu dvou absolutních tokových nebo stavových ukazatelů (Hrdý & Krechovská, 2009).

2 Poměrové Ukazatele – Financial Ratios

Finanční analýza využívá finanční techniky na práci s informacemi ve finančních výkazech. Mezi tyto finanční techniky lze zařadit analýzu běžných velikostí, analýzu trendů, srovnávací analýzu a nejdůležitější analýzu pro finanční hodnocení, analýzu poměrových ukazatelů.

Nejčastěji se jedná o tyto skupiny ukazatelů

- ukazatele rentability
- ukazatele aktivity
- ukazatele likvidity
- ukazatele zadluženosti
- ukazatele kapitálové trhu (Hrdý & Krechovská, 2009).

Poměrové ukazatele vyjadřují vztah mezi výkonností podniku a finanční situací podle stanoveného parametru. Primárními zdroji poměrových ukazatelů jsou rozvaha a výkaz zisků a ztrát společnosti, které slouží na posouzení silných a slabých finančních stránek. Při posuzování je důležité porovnávat společnosti ve stejném odvětví. Pokud by byly posuzovány podniky z jiného odvětví, může dojít k nežádoucím výsledkům (Goel, 2014).

Pro hodnocení ziskovosti a rizika jsou poměrové ukazatele, nejefektivnějším nástrojem. Vyjadřují vztahy mezi třemi účetními výkazy. Jedná se o účinné indikátory v dimenzi ziskovosti a přiřazují se k užitečným signálům budoucí ziskovosti a rizika. Poměrové ukazatele jsou snadno vypočítatelné a existuje mnoho finančních zdrojů, které je pro investory vypočítávají, včetně bezplatných webových stránek, jako jsou Yahoo! a další. Pomocí těchto poměrů mohou investoři porovnávat společnost s konkurencí nebo s průměrnými hodnotami pro dané odvětví. Je důležité mít na paměti, že finanční poměry by neměly být používány samostatně, ale měly by být interpretovány v kontextu celkového hospodářského prostředí a obchodní strategie společnosti. Zároveň, při ekonomickém poměru, je potřebné pochopit ekonomické prostředí a obchodní strategie společnosti. Základem je mít jasné pochopení odvětví, organizační struktury a strategie společnosti, aby bylo možné přesně interpretovat finanční poměry a získat poznatky o finanční pozici, ziskovosti, riziku a růstovém potenciálu společnosti. Tyto informace mohou pomoci investorům při rozhodování o tom, zda investovat do dané společnosti (Wahlen, Baginski a Bradshaw, 2015).

2.1 Ukazatele rentability

Ukazatele ziskovosti jsou měřítky, které se používají k hodnocení finančního výkonu podniku. Tyto ukazatele slouží k porovnání podniku s konkurencí, k hodnocení schopnosti podniku generovat zisk a k odhalení možných problémů v oblasti finančního řízení (Hayes, 2022).

Ukazatele rentability jsou důležitým nástrojem pro hodnocení efektivitu podnikání. Ukazují, jak dobře firma využívá své zdroje k dosažení zisku. Tyto ukazatele se počítají jako poměr mezi ziskem, který se obvykle měří jako peníze, a kapitálem nebo tržbami, což jsou peníze, které firma má, nebo které vydělává. Tyto čísla jsou důležitá nejen pro investory a akcionáře, ale také pro další lidi, kteří se o firmu zajímají. Ideálně by se měla rentabilita činnosti zlepšovat v čase (Růčková, 2021).

2.1.1 Rentabilita celkového kapitálu (ROA)

Rentabilita aktiv, také známá jako rentabilita celkového kapitálu (ROA) je ukazatelem finanční výkonnosti podniku. Vyjadřuje efektivitu využití všech aktiv. Konkrétně se jedná o poměr zisku k celkovým investovaným aktivům, bez ohledu na to, z jakých zdrojů byly financovány. Celkový kapitál zahrnuje, jak krátkodobé, tak dlouhodobé závazky a vlastní kapitál. Je důležité poznamenat, že částka vloženého kapitálu není brána ze zdrojové části rozvahy, ale z části, kde jsou vykazována aktiva podniku (Hrdý & Krechovská, 2016).

Při klesání ROA vyplývá, že společnost příliš utrácí za vybavení v porovnání se ziskem, které by za své investice získala. Naopak při rostoucím ROA se celkově zlepšuje efektivita podniku. Při efektivním řízení podniku je ukazatel ROA schopný napomáhat ke zdraví společnosti a konkurenceschopnosti. Proto se mnoho investorů o tento ukazatel zajímá při posuzování potenciální ziskovosti ve srovnání s konkurencí, nebo při rozhodování, zda investovat do dané společnosti. Důležitým klíčem ke srovnání výkonnosti pomocí ROA ukazatele, je zabývat se společnostmi ve stejném odvětví. Pro výpočet ROA se používá číselník EBIT (zisk před zdaněním a úroky) a jmenovatel tvoří hodnota celkových aktiv, což zahrnuje všechna aktiva společnosti, včetně dlouhodobých a krátkodobých aktiv. V některých případech se výsledek uvádí v procentech, kde je potřebné vynásobit výsledek 100. Ukazatel ROA (rentabilita aktiv) ukazuje, jak efektivně společnost nakládá s celkovými aktivy při vytváření zisku (Goel, 2014).

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{Celková aktiva}}$$

Pokud společnost zaznamená růst ROA v průběhu času, je to správné vodítko k tomu, že činnosti ve společnosti se poněkud zlepšují. Když se výsledek ROA přibližuje k 5 %, dá se říct, že se jedná o přijatelnou ziskovost investice. Obecně platí čím vyšší číslo, tím větší výnosnost. Společnost, která se snaží generovat více zisku, může své investice zhodnotit a tím generovat ještě vyšší zisk (Zinn, 2022).

2.1.2 Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Metrika ROE určuje roční procentuální výnos z vlastního kapitálu. Také měří čistou míru ziskovosti společnosti v poměru celkového vlastního kapitálu. Jinými slovy, měří zisky dosažené za každé euro z vlastního kapitálu. Ukazatel ROE definuje, jak společnosti vedou financování z vlastního kapitálu k prosperitě podniku. Když společnost své zisky reinvestuje, zvyšuje tím produktivitu a ziskovost, což je dobrým znamením k růstů ROE, tím pádem lze zpozorovat, že se dané společnosti daří. Naopak když společnost zvolí špatné rozhodnutí o reinvestování kapitálu do neúčinných aktiv, ROE se ubírá ke klesajícímu trendu (Team CFI, 2022).

ROE (rentabilita vlastního kapitálu) je komplexním ukazatelem výkonnosti podniku, který poskytuje informace o tom, jak efektivně manažeři zachází s prostředky investovanými akcionáři. Porovnání ROE s náklady na vlastní kapitál je užitečné nejen při hodnocení valuace podniku, ale také při zvažování budoucí ziskovosti (Healy, G.Palepu, 2013).

Proč sledovat ROE? Investoři, kteří se zajímají o danou společnost, zjišťují ziskovost svých toků peněz pomocí metrik ROE a kontrolují tak, jestli společnost efektivně hodnotuje vlastní kapitál firmy. Proto by firma měla generovat vyšší ROE s nižším rizikem, aby investoři nadále investovali do společnosti. ROE lze vypočítat následovně (CFI, 2022):

$$ROE = \frac{EAT}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Zde jsou různé příklady, pro použití tohoto ukazatele:

- Odhadnutí velikosti míry růstu

I přes nějaké chyby, pro hodnocení akcií a dividend společnosti je rentabilita vlastního kapitálu považována za jeden neúčinnějších ukazatelů.

- Hodnocení udržitelnosti růstu

Dalším využitím analýzy ukazatele rentability vlastního kapitálu, je schopnost posoudit udržitelnost společnosti z hlediska růstu. Akcie mohou být vystavené tržním rizikům a finanční nestabilitě, díky tomuto ukazateli je mohou investoři odhalit. Vzhledem k pomalému růstu akcie společnosti ve srovnání s jejím udržitelným tempem, může být tato akcie brána na trhu jako podhodnocená nebo se její společnost potýká s finančními problémy. Stejně tak společnost, která překonává svou udržitelnou schopnost růstu se jeví jako problematická nebo nepředvídatelná.

- Identifikace problémů s ukazatelem ROE

Ukazatel ROE je přínosný i v této problematice. Nadměrné dluhy, nepravidelné výnosy a záporné příjmy, jsou brány jako příklad, který lze tímto ukazatelem kontrolovat. Vysoký ukazatel ROE, ne vždy naznačuje problém nebo riziko. Čistý zisk, který je vyšší než vlastní kapitál, naznačuje skrytá rizika (Groww, 2022).

2.1.3 Rentabilita vloženého kapitálu (ROI)

Návratnost investic, známá jako ROI, je ukazatel využíván v podnikání pro maximalizaci ziskovosti. Podle rentability vloženého kapitálu, lze vyvodit návratnost z investice, při srovnání nákladů na projekt. Může být přínosem pro rozhodování, zda financovat do některých společností, nebo posouzení úspěšnosti či neúspěšnosti projektů (ToolSense, 2022).

Rentabilita investic (ROI) se zabývá poměry, které měří zisk z peněz, které byly do podniku investovány. Tyto typy ukazatelů jsou široce používány k hodnocení úspěšnosti podniku. Rentabilita investic je typem návratnosti kapitálu a měří schopnost podniku odměnit ty, kteří poskytují dlouhodobé finanční prostředky a snaží se přilákat budoucí poskytovatele finančních prostředků. Tento ukazatel hodnotí schopnost podniku využít svou majetkovou základnu ke generování zisku, nezávisle na způsobu financování investic. Měří výnosy z investic a ukazuje, jak účinně firma využívá své zdroje. ROI vypočítáme následovně (Gibson, 2011):

$$ROI = \frac{EBIT}{\text{Celkový kapitál}}$$

2.1.4 Rentabilita dlouhodobého kapitálu (ROCE)

Rentabilita dlouhodobého kapitálu (ROCE) je ukazatel, který měří výnosy pro akcionáře společnosti po odečtení nákladů na prodané zboží, prodejní a správní náklady a daně z příjmu, ale také náklady na financování dluhu a prioritní akcie. Tyto náklady zahrnují

úrokové náklady z dluhu a případně požadované dividendy z prioritních akcií. ROCE tedy ukazuje, jaký je výnos pro akcionáře po odečtení těchto nákladů. Tyto náklady zahrnují úrokové náklady z dluhu a případně požadované dividendy z prioritních akcií. Rentabilita kmenového kapitálu (ROCE) zahrnuje výsledky provozních, investičních a finančních rozhodnutí podniku, které se promítají do výnosů pro akcionáře po odečtení nákladů (Wahlen et al., 2015).

ROCE vyjadřuje efektivitu firmy při generování zisku z použitého kapitálu. Ukazatel rentability dlouhodobého kapitálu nevyhodnocuje krátkodobý dluh, ale zahrnuje vlastní a cizí kapitál. Při posouzení společnosti se ROCE stává klíčovým pro investory, při kterém zvažují investovat do akcií dané společnosti. ROCE se vypočítá následovně:

$$\text{Rentabilita dlouhodobého kapitálu} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Celkový dlouhodobý kapitál}}$$

$$\text{ROCE} = \frac{\text{EAT} + \text{úroky}}{\text{Dlouhodobé závazky} + \text{vlastní kapitál}}$$

Zisk před úroky a zdaněním neboli EBIT je zisk společnosti, který zahrnuje všechny náklady snížené o úroky a daně. Ukazuje celkový příjem společnosti před odečtením nákladů. Použitý kapitál je definován jako celková aktiva společnosti mínus krátkodobé závazky. Ukazuje čistou výši vlastního kapitálu investovaného do společnosti. Jinými slovy, dlouhodobý kapitál je také definován jako vlastní kapitál společnosti plus dlouhodobé závazky. ROCE má význam při určování výkonnosti náročných podniků, například při výrobě automobilů, ropných rafinerií nebo zpracování železa atd. Při masívních investicích těchto společností, je nevyhnutelné měřit ROCE ke zjištění investiční příležitosti. S ohledem na to, že ukazatel ROCE bere do úvahy dluh a ostatní závazky, je pro určení rentability společnosti vhodnější než ukazatel rentability vlastního kapitálu. Důvodem je, že se v kapitálově náročnějších společnostech financuje kapitál prostřednictvím dluhu. ROE dluh zvyšuje uměle a z toho důvodu se účinnějším měřítkem stává ROCE. Je potřebné tento indikátor porovnávat se společnostmi ve stejném odvětví. Není pochyb, že investoři dávají přednost firmám s trvale rostoucím ukazatelem ROCE před firmami, kde je trend klesající. Vyšší ROCE svědčí o lepší výkonnosti společnosti než u srovnatelných firem a konkurentů. Podniky, které nevyužívají peněžní rezervy mají nižší ROCE, proto tento ukazatel není vhodnou metrikou pro měření výkonnosti společnosti se značnými nevyužitými hotovostními zůstatky. Nevýhodou ROCE může být posuzování v

průběhu let, protože se každý rok mění a vzhledem k tomu je důležité brát do úvahy tyto změny k přesnějšímu porovnání výkonnosti (Cleartax, 2022).

2.1.5 Rentabilita tržeb (odbytu) (ROS)

Jeden z nejpoužívanějších způsobů, jak zjistit stav podnikání a prodeje, je zohlednit ukazatel rentability tržeb. Ukazuje společnosti, kolik ze svých celkových příjmů je ve skutečnosti zisk a kolik se používá na úhradu provozních nákladů. Analýza rentability tržeb se řadí mezi užitečné, protože určuje, kolik procent finančních prostředků společnost za určité období vydělá na svých tržbách. Pokud je usilováno o analýzu výkonnosti podniku ve srovnání s konkurencí ve stejném odvětví ale bez ohledu na jejich velikost, je ukazatel rentability tržeb účinným měřítkem. Všeobecně platí, čím vyšší je tento ukazatel, tím je daná společnost ziskovější, proto je důležité usilovat o zvyšování rentability tržeb. Příslušným vzorcem lze vypočítat ROS:

$$ROS = \frac{EBIT}{Tržby}$$
$$Rentabilita\ tržeb = \frac{EAT}{Celkové\ výnosy}$$

Sledováním ROS lze poskytnout lepší obraz o schopnosti splácet půjčky, potenciálu re-investic nebo dividend, o které se zajímají investoři. V průběhu času dochází ke změnám příjmů a nákladů, a proto vyšší příjmy nejsou vždy tím nejlepším ukazatelem ziskovosti. Rentabilita tržeb závisí na několika faktorech:

- Konkurenti

Společnost se snaží ve svém konkurenčním prostředí prosadit, z důvodu udržení silné pozice na trhu. Překonat konkurenční síly bude možné za pomoci zvyšování ROS.

- Referenční hodnoty ve společnostech

Pro měřítko úrovně ziskovosti se společnost bude zaměřovat na referenční hodnoty v odvětví, ve kterém podniká.

- Trendy

Neustálým zvyšováním výnosů, se společnost stává ziskovější. Když se ROS zvýší o 10 %, tržby se ubírají správným směrem a lze vidět, že jsou výdaje dobře zvládnuty (Pipedrive, 2022).

3 Analýza DuPont (pyramidový rozklad rentability)

Zaobírá se zkoumáním rentability vlastního kapitálu (ROE), ve které se rozebírá analýza obratu aktiv, finanční páky a čisté ziskové marže. Výsledkem analýzy je získán přehled o silných a slabých stránkách a finanční situaci společnosti (Elearnmarkets, 2022).

Rozčleněním rentability vlastního kapitálu se zjišťuje, jak je společnost schopná zvýšit výnos pro investory. *Holečková* uvádí pyramidový rozklad rentability následovně: Mezi důležitou část analýzy rentability spadá rozčlenění ukazatelů na ukazatele dílčí a příčinné (*Holečková*, 2008).

Za pomoci DuPont vzorce může analytik snadněji pochopit, odkud pocházejí ziskové zdroje podniku. DuPont vzorec je cenný nejen na zodpovězení otázek ale i na vyvolání nových, stejně jako většina poměrových analýz. Když společnost zlepší svoji rentabilitu aktiv tím, že sníží pracovní kapitál bez toho, aby to ovlivnilo její konkurenční schopnosti a obrat aktiv, pravděpodobně dosáhne vyššího výkonu. Snížení potřebných kapitálových výdajů bude mít pozitivní vliv na rentabilitu aktiv v krátkodobém horizontu. Důvodem tohoto pozitivního vlivu je, snížení jmenovatele faktoru obratu aktiv v důsledku odpisů a také zvýšení rentability tržeb, díky nižším kapitálovým výdajům v běžném roce. Snížení kapitálových výdajů může být důsledkem různých opatření, jako například optimalizace finančního plánování anebo zlepšení procesů řízení kapitálu. Pokud podnik nevyhradí dostatečné finanční prostředky na své výdaje, může to poškodit jeho schopnost soutěžit s ostatními podniky a tím i jeho dlouhodobou ziskovost. Analytici proto musí zkoumat situaci, aby zjistili, co je příčinou změn v těchto ukazatelích. ROE se vypočítá následovně (*Fridson & Alvarez*, 2011):

$$ROE = \text{Čistá zisková marže} \times \text{Ukazatel obratu aktiv} \times \text{Finanční páka}$$

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \times \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \times \frac{\text{celková aktiva}}{\text{celkový vlastní kapitál}}$$

Navýšení ROE lze ovlivnit, když:

1. firma formuje vyšší čistou ziskovou marži
2. efektivně využívá svá aktiva tak, aby generovala vyšší tržby
3. má vysokou finanční páku

Zisková marže

Ukazatel, který se řadí k ukazatelům ziskovosti. Je získán podílem čistého zisku s celkovými výnosy. Ziskovou marži lze ovlivnit snižováním nákladů nebo cen, což prospívá k udržení zdraví ziskové marže.

$$\text{Čistá zisková marže} = \text{čistý zisk} / \text{celkové výnosy}$$

Celkový obrat aktiv

Má význam při efektivitě využívání aktiv společnosti. Vypočítá se vydělením výnosů průměrnými aktivy. Používá se hlavně při srovnávání firem ve stejném odvětví. Při zvyšování aktiv firmy, má kladný vliv na rentabilitu vlastního kapitálu společnosti.

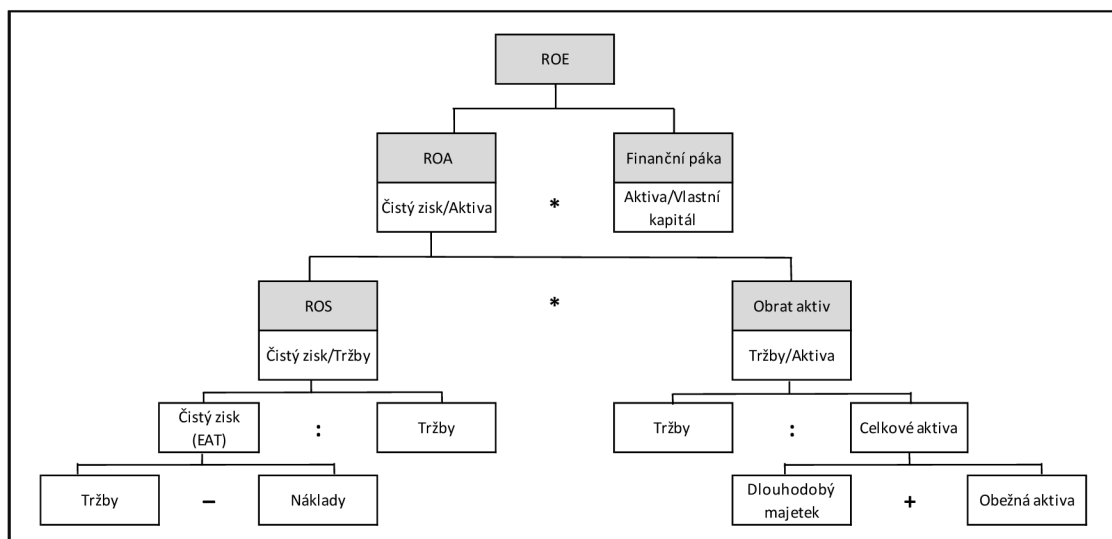
$$\text{Celkový obrat aktiv} = \text{výnosy} / \text{průměrná aktiva}$$

Finanční páka

Spočívá v tom, jak dobře společnost využívá dluh k financování aktiv. Zároveň by měl dluh v této oblasti vést k financování provozu a růstu společnosti. Někdy se finanční páka jeví jako škodlivá pro společnost, když se s ní neúměrně nakládá ke zvýšení rentability vlastního kapitálu (Elearnmarkets, 2022).

$$\text{Finanční páka} = \text{průměrná aktiva} / \text{průměrný vlastní kapitál}$$

Obrázek č.1: Pyramidový rozklad ROA

Zdroj: Vlastní zpracování na základě (ManagementMania, 2015)

4 Faktory ovlivňující rentabilitu

Cílem každé společnosti je generovat zisk. Skutečností je, že i když firma disponuje nejlepšími produkty a službami na trhu, které se poptávají, ale neplyne z nich přiměřený zisk, společnost to může ohrozit a v nejhorším případě zruinovat. Nejziskovější společnosti jsou schopné zajistit lepší vizitku a reklamu své firmy, co upoutá především zákazníky a investory. Bohužel, společnosti, které nedosahují vysokého zisku, ukončují působení na trhu už během několika prvních let. Nejedná se o firmy, které teprve pronikly na trh, ale i firmy, které jsou v podnikání už delší dobu. Chybou tohoto podnikání bylo neschopnost generovat ziskovou marži, co má za důsledek krach. Proto je důležité zdůvodnit, co přesně brání společnostem být ziskové. Většinou se objevuje těchto šest základních faktorů, které působí na rentabilitu podniku.

1. Ekonomický růst

Ekonomický růst má za důsledek, zvýšení poptávky na trhu. Především vzroste zájem o výrobce s vysokou elasticitou poptávky. Příkladem může být luxusní oblečení, které bude profitovat v době ekonomického růstu, naopak v době recese bude strádat.

2. Reklama

Uvádět produkt na trh, souvisí s přitažlivou reklamou, která osloví zákazníky. Reklamní kampaň může zvýšit zájem a stejně tak neelastickou poptávku po výrobku. Cílem je zajistit marketingovou strategii, která bude generovat tržby a pokryje náklady vynaložené na oslovení a propagaci výrobku pro zákazníky.

3. Konkurenti

Konkurence může být jeden z problémů dosahování zisku. Když má společnost monopolní sílu, konkurence je velmi nízká. Firma dosahuje vyšší zisky i v případě zvyšování ceny. Díky růstu ceny výrobků, se společnost stává ziskovější. Pro známé společnosti jako je Apple nebo Microsoft, které si na trhu vytvořily monopol, konkurence hraje malou roli. Vládní regulace zasahují firmy, aby nezneužívali monopolní sílu a zabraňují tak zvyšování nadměrných cen. Zisky se snižují při vysoké konkurenci i když je cena obstojná. Vyhnout se konkurenci, lze obstaráním lepší reklamy a propagace.

4. Určení nesprávné ceny výrobku nebo služby

Nesprávné stanovení ceny produktu vede k menší ziskovosti. Při stanovení velice nízké ceny si získáte zákazníky, kteří si produkt koupí, ale dosažení vyššího zisku bude náročné

kvůli špatně stanovené ceně za produkt. V opačném případě, když cena za produkt bude příliš vysoká, zákazníkům bude ubývat a zisk z produktů plynout nebude. Proto je důležité stanovit vhodnou cenu za výrobky a provádět analýzu ceny/trhu pro představu, jak se má cena vyvíjet (Gupta, 2022).

5. Řízení

Úspěšný management je jednou z důležitých částí pro ziskovost firem. S nekvalitním řízením ve firmě se střetáváme s poklesem morálky pracovníků, které působí na poskytování služby zákazníkům a nerozhodnost pracovníků. Firmy častokrát plánují různé expanze, které stěžují plánování budoucnosti a stávají se špatným východiskem rozšiřování své firmy. Většinou se jedná o expanze, které nesouvisí z oblastí podnikání, na které je firma zaměřená.

6. Síla poptávky

Produkty, o které je velký zájem a jsou v módním trendu, jsou součástí rostoucí poptávky a dosahují vyšší zisky. Produkty, u kterých je naopak poptávka nízká vedou k nižšímu zisku firmy. Známe společnosti jako například Samsung, jsou na trhu hodně žádané a v průběhu jejich existence si na trhu vytvořili silnou značku, díky níž poptávka po jejich produktech stále roste. V důsledku vysokého zisku firem s mobilními telefony se firmy rozhodly navyšovat jejich nabídku, což v posledních letech vedlo ke snížení poptávky a jejich zisky klesly.

Na základě uvedených faktorů, rychleji odhalíme problémy, které brání v ziskovosti společnosti. Cílem každého podniku, velkého nebo malého, je generovat zisk prostřednictvím zvýšení prodeje nebo snížením nákladů (Pettinger, 2017).

5 Rozdíly ukazatelů v podnicích domácích a zahraničních vlastníků

Podle ekonomických ukazatelů představují podniky pod zahraniční kontrolou v České republice důležitý aspekt. Přestože tvoří pouze 1,87 % všech podniků v České republice, jejich vliv je značný.

Zde jsou některé klíčové údaje, které to potvrzují:

1. Čistý obrat

- Čistý obrat podniků pod zahraniční kontrolou představuje 44,39 % celkového čistého obrátu v české ekonomice. To znamená, že tyto podniky mají významný podíl na ekonomickém výkonu země.

2. Přidaná hodnota

- Podniky pod zahraniční kontrolou se podílejí téměř 42,5 % na celkové přidané hodnotě.

3. Počet zaměstnanců

- Zaměstnávají přibližně jednu čtvrtinu všech pracujících osob v České republice.

4. Produktivita práce

- Překvapivě vytvářejí větší hodnotu na jednoho pracovníka než podniky, které jsou pod českou správou
- Osoba pracující v zahraničním podniku vytváří přidanou hodnotou ve výši 1,262 milionu korun, zatímco osoba pod českou kontrolou dosahuje hodnoty 0,681 milionu korun.

5. Rentabilita

- Podniky pod zahraniční kontrolou mají lepší rentabilitu celkového kapitálu
- Zisk z investovaného kapitálu je u nich 7,20 %, zatímco u podniků pod tuzemskou kontrolou je to 5,8 %.
- Rentabilita tržeb je naopak vyšší u podniků pod domácí kontrolou s hodnotou 4,8 %. naproti tomu podniky pod zahraniční kontrolou dosahují menší hodnoty a to 4,5 %.

6. Likvidita a zadluženost

- Podniky pod zahraniční kontrolou mají nižší běžnou likviditu než podniky pod domácí správou. To může znamenat, že podniky pod zahraniční kontrolou mají omezený přístup k hotovosti a likvidním aktivům.
- Podniky v zahraničním vlastnictví mají větší celkové dluhové zatížení než podniky pod domácí kontrolou. To může souviset s různými způsoby financování a preferencemi zahraničních akcionářů.

(Vlastní zpracování podle podniků pod tuzemskou a zahraniční kontrolou v členění podle převažující ekonomické činnosti, ČŠÚ).

6 Metodika

Hlavním účelem práce je srovnání rentability v podnicích s domácími a zahraničními vlastníky. Jednotlivá data byla shromážděna a zpracovávána k potřebným výsledkům a zahrnovala data přibližně o 15 000 podnicích v České republice, působících v zpracovatelském průmyslu. Finanční údaje jednotlivých podniků byly nezbytné pro výpočet ukazatelů rentability ROA, ROE, ROI a ROS. Značné množství podniků vykazovalo chybějící hodnoty potřebných ukazatelů, proto byly z analýzy vyřazeny, aby nedošlo k vytvoření vychýlených hodnot. Celkem bylo vybráno 6607 podniků pod tuzemskou kontrolou a 1348 podniků pod zahraniční kontrolou. Celkový počet zařazených podniků do výpočtu byl 7955. Zdrojem pro výpočty jednotlivých ukazatelů rentability byly data z roku 2021.

Další součástí rozdělení dat bylo podniky rozdělit podle sektoru, aby data poskytla lepší přehled o tom, kterému vlastníkovi se v daném sektoru daří lépe. Celkem bylo ve výpočtech zahrnuto 22 sektorů. Data získaná z jednotlivých sektorů byla použita k výpočtu průměru a mediánu rentability pro každý ukazatel rentability. Pro srovnání dat, se pracovalo i s průměry podle Českého statistického úřadu (ČSÚ), který sloužil na komparaci v jednotlivých sektorech.

Způsob agregace vzorků byl zvolen na základě kritérií v následující tabulce č.1, a došlo k redukci dat k vytvoření přehlednějšího a srozumitelnějšího obrazu pro zpracování praktické části bakalářské práce. Reprezentativní vzorek, který zastupuje cílové skupiny byl vytvořen, aby minimalizoval zkreslení výsledků analýzy. Analýza jednotlivých sektorů byly roztríděna a místo 22 sektorů se v bakalářské práci pracovalo se sektory, které splňovali jednotlivá kritéria.

Tabulka č.1: Kritéria pro odstranění jednotlivých sektorů

Přidaná hodnota > 23 (v mld.)
Zaměstnané osoby > 15 000
Počet podniků > 100

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ČSÚ (2023)

Prvním kritériem podle tabulky č.1, které bylo použito při třídění sektorů, byla přidaná hodnota, jež měla přesáhnout hranici 23 miliard Kč. Po přepočtu tato hodnota představuje více než 1,5 % v rámci zpracovatelského sektoru. Druhým kritériem, které bylo zohledněno v analýze, byl počet zaměstnaných osob v jednotlivých sektorech. Sektory, kde

nebylo dosaženo počtu 15 000 zaměstnanců, byly vyřazeny z analýzy, a byly vybrány pouze ty, které splňovaly tento parametr. Posledním kritériem byl počet podniků v jednotlivých sektorech, a to ve výši více než 100. Sektory s menším počtem firem než 100 nebyly zahrnuty do této části bakalářské práce. Po uplatnění těchto kritérií bylo redukováno původních 22 sektorů na 15, které splňují všechny tři stanovená kritéria.

Tabulka č.2: Zobrazení sektorů podle stanovených kritérií pro výběr do analýzy

	Přidaná Hodnota (v mil.)	Zaměstnané osoby (v tis.)	Počet podniků
C Zpracovatelský průmysl	1 166 990	1 282	181 296
Výroba potravinářských výrobků	70 291	99	9 359
Výroba nápojů	23 704	18	2 869
Výroba textilií	15 160	23	2 181
Výroba oděvů	8 012	26	15 270
Výroba usní a souvisejících výrobků	1 894	4	557
Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kr. nábytku	38 379	49	24 711
Výroba papíru a výrobků z papíru	26 137	22	1 090
Tisk a rozmnožování nahaných nosičů	13 147	23	9 491
Výroba chemických látek a chemických přípravků	62 003	32	1 823
Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	17 748	11	86
Výroba pryžových a plastových výrobků	89 110	87	3 661
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	61 508	55	5 941
Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	41 759	41	1 156
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kr.strojů a zařízení	138 689	194	49 892
Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	39 508	43	3 297
Výroba elektrických zařízení	89 752	106	9 923
Výroba strojů a zařízení, j.n.	103 754	124	4 704
Výroba motorových vozidel (kr.motocyklů), přívěsů a návěsů	209 635	176	1 141
Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	20 286	24	953
Výroba nábytku	13 027	24	5 293
Ostatní zpracovatelských průmysl	29 579	44	9 986
Opravy a instalace strojů a zařízení	45 463	56	17 879

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Na základě stanovených kritérií pro výběr jednotlivých sektorů, lze podle tabulky č. 2 vyčíst, které sektory se nevybrali do výpočtů v bakalářské práci. Jedná se o sektory:

1. Výroba textilií
2. Výroba oděvu
3. Výroba usní a souvisejících výrobků
4. Tisk a rozmnožování nahaných nosičů

5. Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků
6. Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení
7. Výroba nábytků

V metodice práce je v rámci analýzy rentability ve zpracovatelském průmyslu použit statistický neparametrický testy: Mann-Whitney test, který byl použit k testování rozdílu mezi skupinami podniků. Cílem je zhodnotit případné signifikantní rozdíly v ukazatelích rentability mezi skupinami podniků s domácími a zahraničními vlastníky.

Mann-Whitney test, je zvolen pro svou odolnost vůči předpokladu o normálním rozdělení dat. Tento test má za úkol ověřit rovnost rozdělení hodnot ukazatelů rentability mezi oběma skupinami vlastníků. Poskytuje komplementární perspektivu na možné nesrovnalosti v distribuci dat mezi domácími a zahraničními vlastníky, což je zvláště důležité v případech, kdy se data nemusejí řídit normálním rozdělením.

V práci je aplikován pyramidový rozklad ROE, který slouží k identifikaci a analýze faktorů ovlivňujících ukazatele rentability.

Jako poslední je porovnáváno celkové zhodnocení ukazatelů rentability a zjištění, zda jsou podniky vlastněné zahraničními vlastníky rentabilnější než podniky vlastněné domácími vlastníky nebo naopak.

Ukazatele rentability:

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu (ROA)} = \frac{EBIT}{\text{Celková aktiva}}$$

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)} = \frac{EAT}{\text{Vlastní kapitál}}$$

$$\text{Rentabilita vloženého kapitálu (ROI)} = \frac{\text{Provozní hospodářský výsledek}}{\text{Celkový kapitál}}$$

$$\text{Rentabilita tržeb (ROS)} = \frac{\text{Provozní hospodářský výsledek}}{\text{Tržby}}$$

7 Praktická část

V následujících srovnáních ukazatelů jsou zobrazeny průměrné hodnoty a mediány celého zpracovatelského sektoru, pro ukazatele ROA, ROE, ROI a ROS. Tato data tedy zahrnují jak domácí, tak zahraniční vlastníky.

Praktická část vychází z teoretické části, a má za úkol srovnat výkonnost podniků ve zpracovatelském průmyslu. Podniky jsou rozdělené na podniky zahraniční a podniky domácí. Zpracovatelský průmysl bude blíže specifikován na jednotlivé sektory, podle statistického úřadu, který spolu činí 22 sektorů. Na základě těchto sektorů se vyhodnotí jednotlivé ukazatele rentability. Z této analýzy bude možné dojít k závěru, jak si v České republice vedou společnosti jak pod tuzemskou, tak zahraniční kontrolou.

7.1 Charakteristika zpracovatelského průmyslu

V České republice se řadí zpracovatelský průmysl jako jeden z hlavních součástí ekonomického průmyslu. Podle aktuálního nařízení je zpracovatelský průmysl rozdělen do různých odvětví podle klasifikace CZ-NACE, jak je vzpomenu v metodice bakalářské práce.

7.1.1 Počet aktivních subjektů v průmyslu

Zpracovatelský průmysl se podle počtu aktivních subjektů v průmyslu řadí k jednomu z nejrozsáhlejších a podle analýzy procentuálního zastoupení v roce 2021 představuje zpracovatelský průmysl v celkovém průmyslu 90,08 %. Největší zastoupení ve zpracovatelském průmyslu představuje sektor 25 (Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, Kr. strojů a zařízení.) jehož podíl v tomto průmyslu činí 24,79 %. Naopak nejmenší zastoupení v tomto odvětví má farmaceutický sektor (21) s hodnotou 0,04 % (ČSÚ, 2023).

7.1.2 Zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu

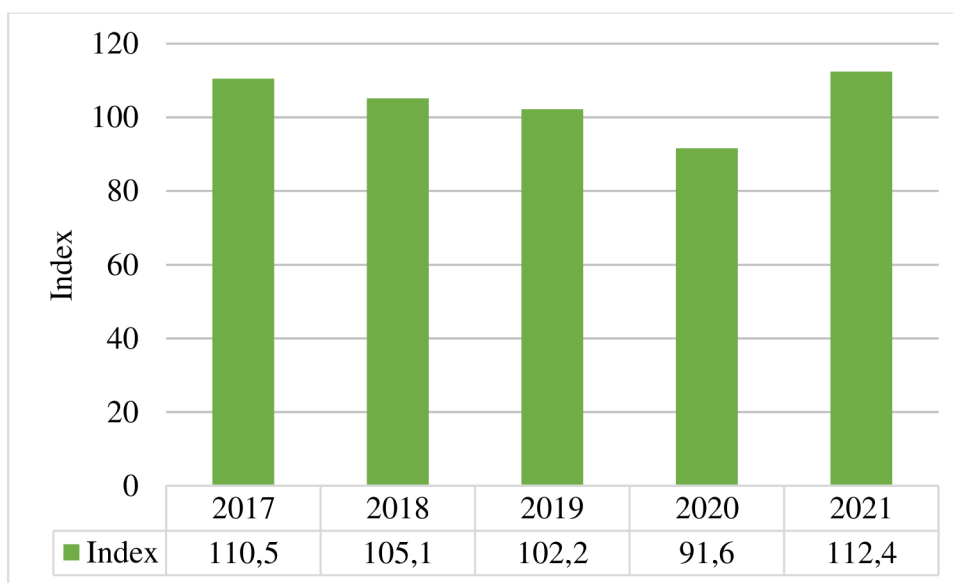
Zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu představuje významnou část celkové zaměstnanosti v průmyslu. Podle zjištěných výsledků je procentuální zastoupení zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu 91,72 %. To naznačuje, že téměř 92 % pracovníků v průmyslovém sektoru je zaměstnáno v oblasti zpracovatelského průmyslu.

Sektor 15, který zahrnuje výrobu usní a souvisejících výrobků, měl nejnižší podíl na celkové zaměstnanosti v průmyslovém sektoru. Konkrétně tento sektor představuje pouze 0,29 % z celkového zastoupení zaměstnanosti v odvětví (ČSÚ, 2023).

7.1.3 Tržby z průmyslové činnosti

Analýza tržeb z průmyslové činnosti poskytuje cenné informace o vývoji ekonomického sektoru v daném období. Také poskytuje důležitý pohled na ekonomické trendy a konkurenceschopnost daného odvětví.

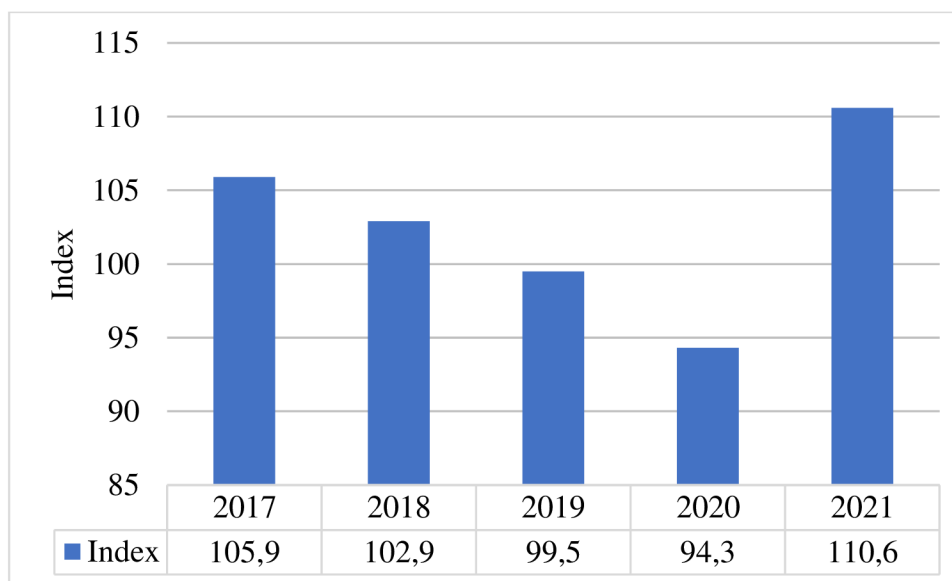
Graf č.1: Procentuální změna tržeb z průmyslové činnosti v Tuzemsku ve zpracovatelském průmyslu

Zdroj: vlastní zpracování na základě tržeb z průmyslové činnosti, ČŠÚ

Tržby z průmyslové činnosti v tuzemsku z grafu č.1 poskytují informace o vývoji tržeb v průběhu let 2017 až 2021 ve zpracovatelském průmyslu. Důležitým ukazatelem je meziroční index, který vyjadřuje procentuální změnu tržeb ve srovnání s předchozím rokem. V roce 2018 byl meziroční index 105,1 tedy tržby klesly o 5,4 % ve srovnání s předchozím rokem. Další pokles nastal v roce 2019 a v roce 2020, kdy tržby meziročně klesly ze 102,2 na 91,6. V posledním roce 2021 byla hodnota meziročního indexu 112,4 tedy tržby narostly o 20,8 % ve srovnání s minulým rokem. Celkově lze konstatovat, že trend grafu naznačuje v prvních čtyřech letech spíše klesající tendenci, kdežto v roce 2021 prudký rostoucí trend.

Graf č.2: Procentuální změna tržeb z průmyslové činnosti za přímý vývoz ve zpracovatelském průmyslu

Zdroj: vlastní zpracování na základě tržeb z průmyslové činnosti, ČŠÚ

Graf č.2, který prezentuje tržby za přímý vývoz v průběhu pěti let, poskytuje informace o meziročním indexu v daném odvětví. V druhém roce podle grafu (2018) byl meziroční index vyčíslen na hodnotu 102,9 což je mírný pokles ve srovnání s předchozím rokem. Další pokles je i v roce 2019, kdy byl pokles tržeb o 3,4 % oproti loňskému roku. Až v posledním roce podle grafu (2021) meziroční index dosáhl hodnotu 110,6 což vedlo k nárůstu tržeb až o 16,3 % ve srovnání s předchozím rokem.

Údaje vyplývající z grafu poskytují důležité informace o stabilitě tržeb ve zpracovatelském průmyslu. Změny mohou být způsobené různými faktory, jako například ekonomickými podmínkami nebo poptávkou na trhu.

7.1.4 Průmyslová produkce zpracovatelských výrobků

Vývoj produkce zpracovatelského průmyslu, může být důležitou součástí k předvídaní vývoje v následujících letech. Pro zhodnocení vývoje tohoto odvětví se využijí údaje z tabulky č.3.

Tabulka č.3: Index průmyslové produkce zpracovatelského průmyslu

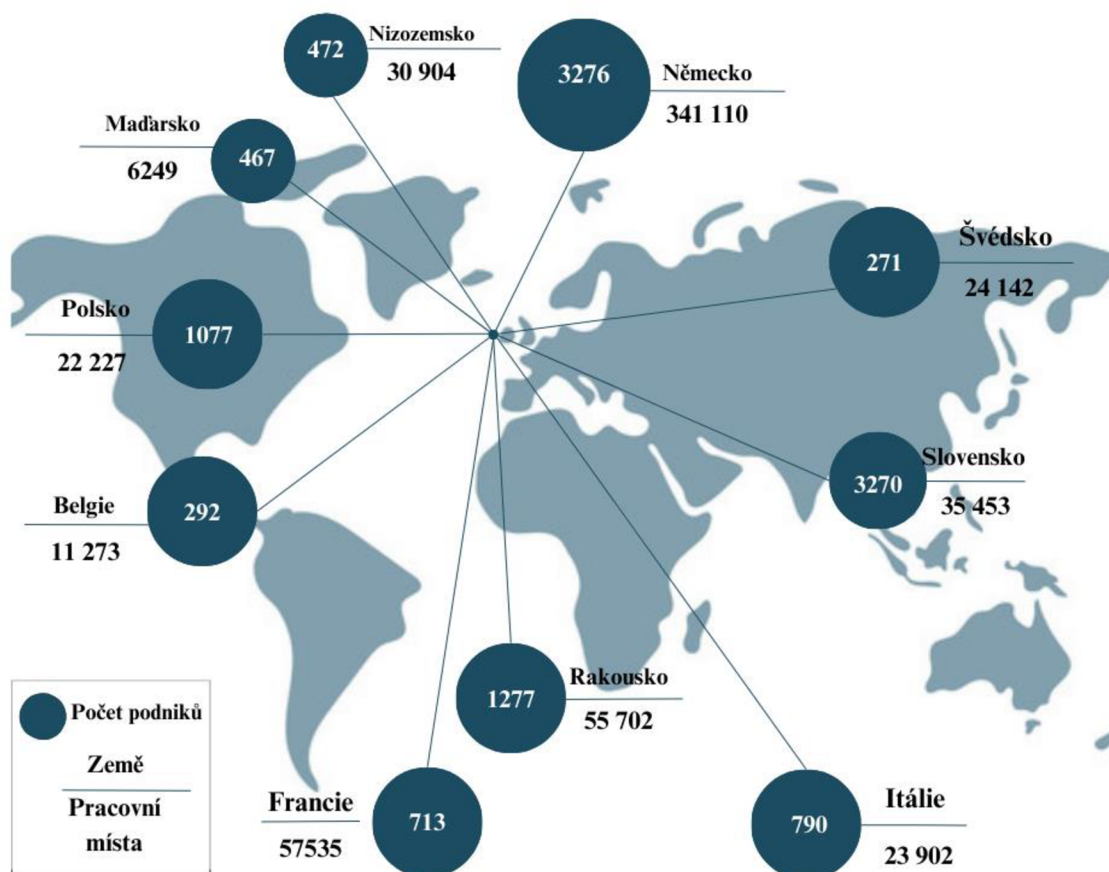
Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Index průmyslové produkce	107,1	103,3	99,6	93,3	106,8

Zdroj: vlastní zpracování na základě indexu průmyslové produkce, ČŠÚ

Podle uvedených údajů z tabulky č.3 se v roce 2018 index průmyslové produkce přiblížil k hodnotě 103,3 což naznačuje pokles produkce o 3,8 % oproti loňskému roku. V dalších letech dochází znova k poklesu indexu, a to až na hodnotu 93,3. Nicméně v roce 2021 dochází k nárůstu až o 13,5 %. Z výsledků lze vyvodit, že zpracovatelský průmysl si prošel obdobím poklesů v letech 2018 až 2020, ale v dalším roce došlo k nárůstu. Pokles mohl být způsoben zpomalením v rámci výroby výrobků a přípravků nebo vlivem pandemie.

7.2 Zastoupení zahraničních vlastníků na území České republiky

Obrázek č. 2: TOP 10 zemí původu zahraničních vlastníků v ČR podle počtu podniků a počtu pracujících osob v roce 2021

Zdroj: Vlastní zpracování dle statistiky zahraničních afilací, ČSÚ

Počet podniků pod zahraniční kontrolou v České republice podle obrázku č.2 je především ovlivněn zeměmi Evropské unie. V roce 2021 se Německo stalo největším zahraničním vlastníkem firem v České republice, když jejich počet dosáhl 3 276 podniků. Německé firmy zaměstnávaly 12 % celkové pracovní síly v České republice, což představuje

celkově 341 110 pracovních míst. Co se týče přidané hodnoty podle metodiky podnikových statistik, Německo přispívá 14,12 % k celkové přidané hodnotě v České republice.

Druhým nejvýznamnějším zahraničním vlastníkem je Slovensko. Jejich počet firem dosáhl 3 270 v roce 2021, chybělo jim pouze 6 podniků k překonání Německa. Nabízeli 35 453 pracovních míst, což představuje 1,24 % z celkového počtu zaměstnanců v České republice. Jejich přidaná hodnota se pohybuje kolem 5,65 %.

Švédsko obsadilo poslední místo v TOP 10 zahraničních vlastnících, s 271 firmami v České republice v roce 2021. I přes nižší počet firem nabízelo 24 142 pracovních míst. Celkově lze konstatovat, že zahraniční vlastníci hrají významnou roli v ekonomice České republiky, ovlivňují přidanou hodnotu a zaměstnanost.

7.3 Podniky pod tuzemskou a zahraniční kontrolou ve zpracovatelském průmyslu

Tabulka č.4: Přehled finančních ukazatelů v podnicích pod tuzemskou a zahraniční kontrolou

	Podniky pod tuzemskou kontrolou	Podniky pod zahraniční kontrolou
Počet aktivních podniků	177 646	3650
Čistý obrat (mil. CZK)	1 636 490	3 502 208
Nákup výrobků a služeb celkem (mil. CZK)	1 260 343	3 001 490
Nákup zboží a služeb za účelem dalšího prodeje (mil. CZK)	145 479	275 942
Počet zaměstnanců	547 982	564 699
Rentabilita celkového kapitálu (CZK)	0.085	0.078
Rentabilita tržeb (CZK)	0.062	0.042
Rentabilita nákladů (CZK)	0.061	0.039
Čistý pracovní kapitál (CZK)	365,78	374,21
Celková zadluženost (%)	46,53	51,79

Zdroj: Vlastní zpracování podle podniků pod tuzemskou a zahraniční kontrolou v členění podle převažující ekonomické činnosti, ČŠÚ

Z hlediska počtu podniků ve zpracovatelském průmyslu podle tabulky č.4 se podniky pod tuzemskou kontrolou stýkají s nárůstem zahraničních vlastníků. V roce 2021 představovali podniky pod zahraniční kontrolou 2,01 %. I přestože podniky pod zahraniční kontrolou nemají velké zastoupení v průmyslu, dosahují vyšší čistý obrat než podniky tuzemské, a to až dvojnásobně. Spočítáním poměrů zaměstnanců na počet aktivních podniků, pro zahraniční i domácí vlastníky je získán průměrný počet zaměstnanců na jeden podnik.

$$547,982 / 178,646 = 3.07 \text{ zaměstnance na podnik}$$

$$564,699 / 3,650 = 154.79 \text{ zaměstnance na podnik}$$

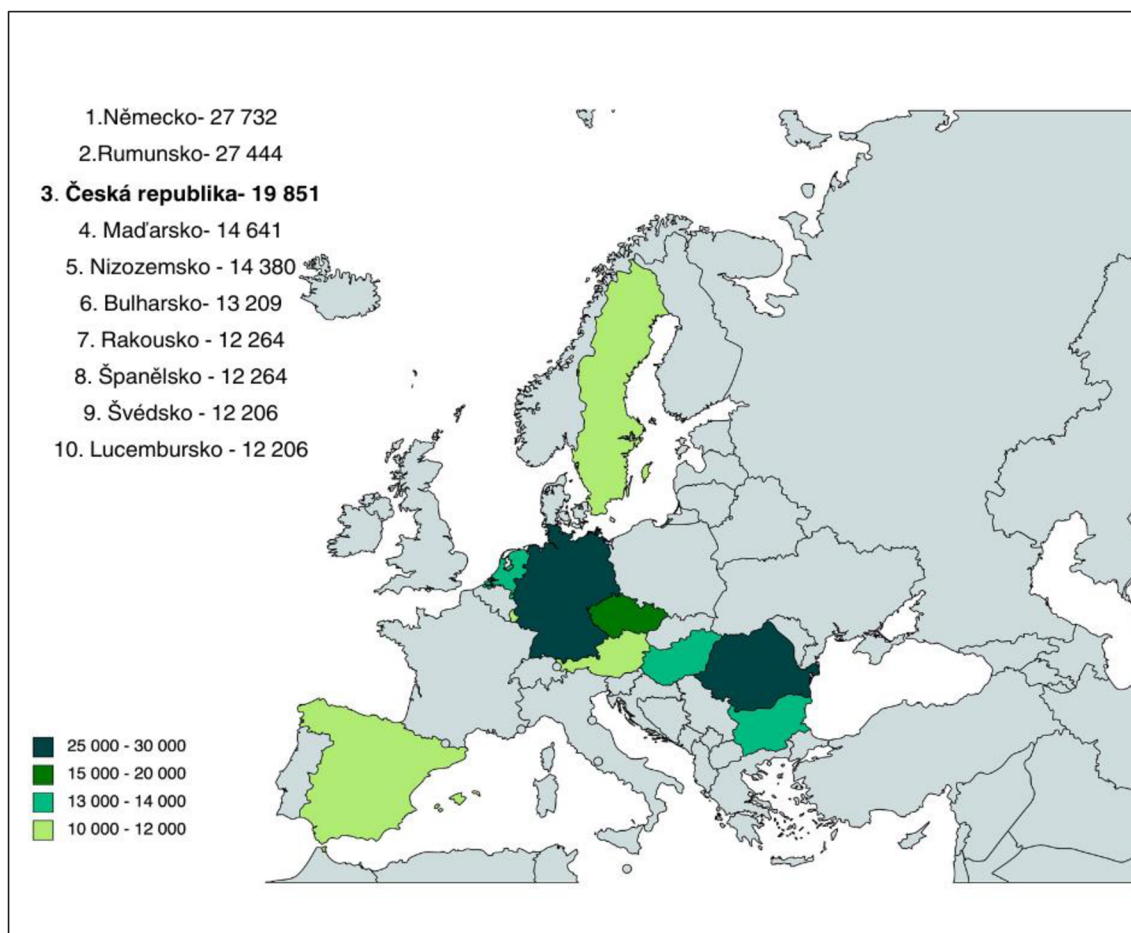
Výpočet tedy poukazuje, že průměrně jeden tuzemský podnik má přibližně 3 zaměstnance, zatímco průměrně jeden zahraniční podnik má kolem 155 zaměstnanců. Tento rozdíl naznačuje výrazně vyšší zaměstnanost na jednotlivý zahraniční podnik ve srovnání s tuzemskými podniky.

Podle ukazatelů rentability z tabulky č. 4 je zřejmé, že podniky pod tuzemskou kontrolou obecně dosahují vyšší rentability než ty pod zahraniční kontrolou. Mají vyšší rentabilitu celkového kapitálu, rentabilitu tržeb i rentabilitu nákladů. To by mohlo naznačovat, že tuzemské podniky jsou schopny efektivněji využít své zdroje a generovat vyšší zisky v porovnání s podniky pod zahraniční kontrolou.

Celková zadluženost v tabulce udává procentuální poměr dluhu k celkovému kapitálu. Tedy podniky pod tuzemskou kontrolou mají nižší celkovou zadluženost (46.53 %) ve srovnání s podniky pod zahraniční kontrolou (51.79 %). Nižší hodnota celkové zadluženosti, obvykle signalizuje menší finanční riziko, což naznačuje, že tuzemské podniky jsou méně závislé na cizím kapitálu a snižují tak riziko spojené s finančními dluhy.

7.4 Srovnání počtu podniků zahraničních vlastníků v evropské Unii

Obrázek č. 3: Mezinárodní srovnání podniků pod zahraniční kontrolou podle počtu podniků

Zdroj: Vlastní zpracování podle statistiky zahraničních afilací, ČSÚ

Obrázek č.3 prezentuje počet firem pod zahraniční kontrolou v zemích Evropské unie v roce 2020. V jednotlivých státech, hrají podniky pod zahraniční kontrolou nedílnou součást ekonomické situace. Česká republika, která se umístila na 3 místě s počtem podniků 19 851, se značí jako jedna z nejvíce odkázaných zemí na firmy pod zahraniční kontrolou. Přestože podniky tvoří jenom 1,85 % z celkových podniků v České republice, mají výrazné místo v ekonomice naší země. V roce 2020 se podíleli zahraniční vlastníci 42,30 % na celkové přidané hodnotě.

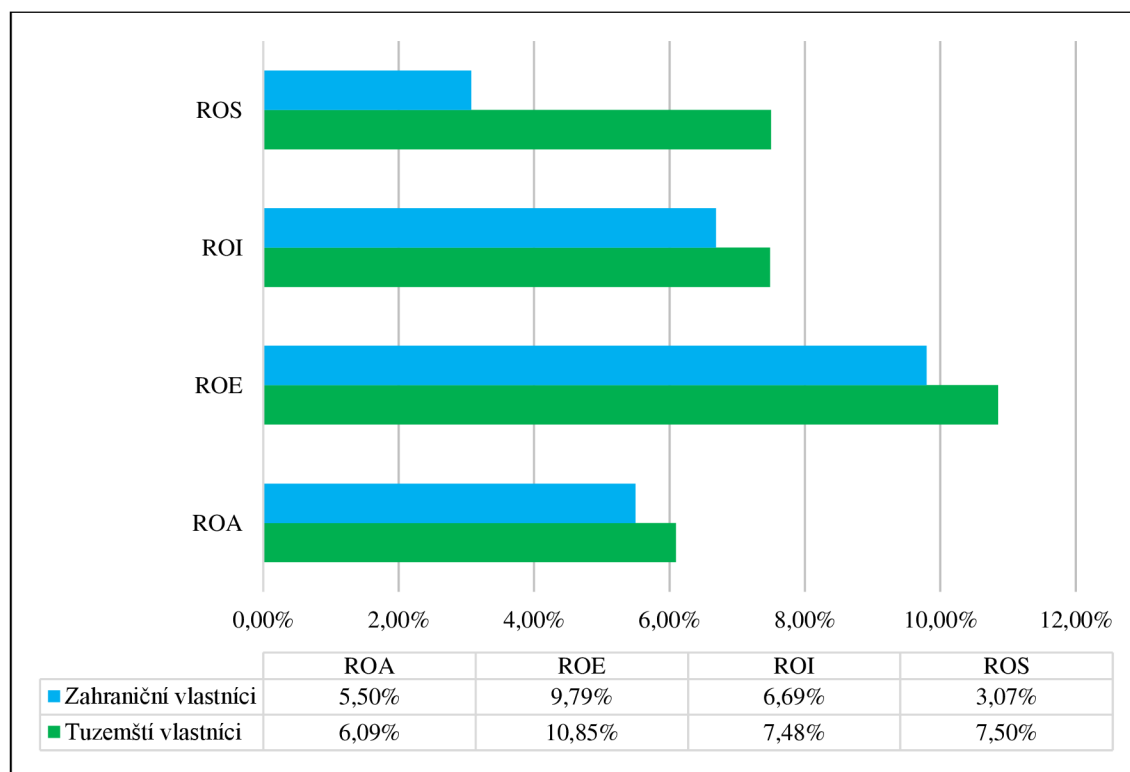
7.5 Analýza podnikových ukazatelů

Analýzou podnikových ukazatelů se zhodnotí výkonnost podniků vůči konkurenci, v našem případě v rámci odvětví. Nejdříve budou porovnávány jednotlivé sektory s domácími

a zahraničními vlastníky a poté bude zhodnocena celková situace mezi nimi. Vstupní data budou sloužit k potřebným krokům pro analýzu rentability. Mezi relevantní ukazatele, které budou použity k hodnocení výkonnosti patří: ROE (Return on Equity), ROI (Return on Investment), ROA (Return on Assets) a ROS (Return on Sale).

7.5.1 Průměr ukazatelů rentability ve zpracovatelském průmyslu

Graf č.3: Srovnání průměrů ve zpracovatelském průmyslu pro podniky pod tuzemskou a zahraniční kontrolou

Zdroj: Vlastní zpracování podle vzorku podniků

Graf č.3 prezentuje získané hodnoty průměru ukazatelů rentability ve zpracovatelském průmyslu pro podniky pod tuzemskou a zahraniční kontrolou. Hodnoty v grafu, jsou zpracované na základě 6607 podniků pod domácí kontrolou a 1348 podniků pod zahraniční kontrolou. Průměrné hodnoty jsou vypočtené na základě všech 23 sektorů ve zpracovatelském průmyslu.

Rentabilita aktiv dosahuje v prostředí tuzemských vlastníků ROA 6,09 %, což naznačuje efektivní alokaci aktiv a generaci zisku z investovaného kapitálu. Zahraniční vlastníci vykazují ROA na úrovni 5,50 %, což indikuje mírně nižší efektivitu využívání aktiv ve srovnání s tuzemskými vlastníky.

Pro ukazatel ROE, tuzemský kapitál generuje vyšší zisk v porovnání s kapitálem zahraničních vlastníků. Efektivnost investic a generaci zisku z celkových investovaných prostředků se lépe projevuje opět na straně tuzemských vlastníků. Značný rozdíl se objevuje při ukazateli ROS, kdy tuzemští vlastníci mají výrazně vyšší návratnost ze zisku na prodej než zahraniční vlastníci, což svědčí o lepší efektivitě v generování zisku z tržeb.

Rozsáhlejší podnikové portfolio tuzemských vlastníků může umožňovat efektivnější využívání zdrojů a lepší diverzifikaci rizika. Tuzemští vlastníci mohou mít silnější know-how a lépe přizpůsobují své podnikání specifikám místního trhu.

Celkově lze konstatovat, že tuzemští vlastníci mají nejen lepší ukazatele rentability, ale také větší počet podniků. Rozsáhlejší podnikové portfolio může být klíčovým faktorem pro dosahování vyšší rentability v prostředí zpracovatelského průmyslu.

7.6 Dupont Rozklad ROE

Tabulka č. 5: Analýza Dupont rozkladu ROE mezi domácími a zahraničními vlastníky

	Domáci vlastníci	Zahraniční vlastníci
Rentabilita tržeb	0,075	0,0307
Obrat aktiv	1,0306	1,2459
Finanční páka	1,8983	2,3142
Dupont (ROE)	14,67%	8,85%

Zdroj: Vlastní zpracování dle vzorku podniků

Tabulka č.5 analyzuje Dupont rozklad ROE pro domácí a zahraniční vlastníky. Dupont rozklad ROE se skládá ze tří faktorů: ziskové marže, obratu aktiv a finanční páky.

1. Výsledky analýzy

Domáci vlastníci vykazují vyšší hodnotu rentability tržeb (0,075) ve srovnání se zahraničními vlastníky. Zvýšení ROE v důsledku čisté ziskové marže je pro společnosti pozitivním faktorem, což je v souladu s výsledky této analýzy.

Obrat aktiv je naopak vyšší u zahraničních vlastníků s hodnotou 1,24 a u domácích vlastníků je to 1,03.

Pokud jde o finanční páku, vyšší hodnota neznamena vždy lepší výsledky. Ukazuje, jak společnost využívá dluh k financování svých aktiv. Příliš vysoká hodnota finanční páky může vést k zvýšení ROE, ale také k dalším rizikům. Podle tabulky č. 6 domácí vlastníci dosahují nižší hodnoty finanční páky než zahraniční vlastníci.

3. Strategie:

- Domácí společnosti mohou využít svoji efektivitu k:
optimalizaci obrátu aktiv, zvýšení obrátu aktiv, vytváření většího příjmů,
správnému řízení rizik spojeného s vyšší pákou,
zajištění stability podniků.
- Zahraniční společnosti by měly hledat strategie ke:
zvýšení rentability tržeb, a to buď snížením nákladů nebo zvýšením cen, čímž by
došlo ke zlepšení efektivity prodeje,
snížení zadluženosti a finanční páky, což by zahrnovalo snížení dluhu a zvýšení
vlastního kapitálu.

Tato odlišnost naznačuje, že společnosti v domácím vlastnictví dosahují vyšší efektivity využití vlastního kapitálu ve srovnání se společnostmi s vlastnictvím zahraničním (Hargrave, 2024).

7.7 Komparace rentability v jednotlivých sektorech

V tabulce č.6 jsou k dispozici údaje o průměrech a mediánech rentability pro všech 15 sektorů. Tato tabulka poskytuje přehled o ukazatelích ROA, ROE, ROI a ROS. V následující části budou data interpretována právě z této tabulky č.6.

Tabulka č.6: Průměr a medián ukazatelů rentability pro jednotlivé sektory

	Sektor 10	Sektor 11	Sektor 16	Sektor 17	Sektor 20	Sektor 22	Sektor 23	Sektor 24	Sektor 25	Sektor 26	Sektor 27	Sektor 28	Sektor 29	Sektor 32	Sektor 33
ROA průměr D	5,41%	5,40%	9,84%	5,29%	9,85%	6,94%	5,48%	4,82%	6,86%	8,00%	6,94%	3,77%	5,14%	7,25%	4,25%
ROA průměr Z	6,98%	10,93%	26,04%	11,67%	7,93%	6,10%	7,74%	4,41%	5,75%	4,03%	1,70%	3,76%	6,69%	5,26%	6,28%
ROA medián D	1,73%	0,54%	9,84%	3,04%	3,31%	4,42%	2,37%	1,43%	2,59%	1,91%	3,33%	1,78%	0,98%	2,61%	4,60%
ROA medián Z	4,88%	0,27%	6,88%	11,25%	4,71%	2,48%	6,45%	2,02%	2,45%	3,56%	4,97%	2,73%	1,11%	3,66%	2,72%
ROE průměr D	9,99%	11,79%	17,63%	11,87%	15,75%	12,53%	8,23%	7,74%	12,93%	14,96%	12,45%	6,98%	9,99%	10,46%	9,49%
ROE průměr Z	12,35%	16,51%	41,44%	19,51%	15,16%	10,69%	14,72%	10,56%	11,25%	8,09%	4,61%	7,11%	14,63%	9,22%	13,04%
ROE medián D	6,58%	5,71%	0,00%	8,95%	6,05%	8,68%	6,99%	2,90%	6,06%	4,50%	7,75%	3,93%	4,08%	8,21%	14,26%
ROE medián Z	10,01%	0,46%	9,32%	19,67%	8,77%	5,15%	11,20%	5,86%	5,23%	11,02%	9,90%	6,50%	2,86%	15,26%	4,97%
ROI průměr D	7,03%	6,45%	12,38%	7,32%	10,99%	8,81%	6,67%	5,92%	8,38%	8,08%	8,27%	5,01%	5,58%	9,90%	5,66%
ROI průměr Z	7,28%	12,48%	30,71%	11,51%	9,62%	8,01%	10,11%	4,29%	6,98%	4,72%	2,11%	4,24%	8,20%	6,18%	7,99%
ROI medián D	3,24%	1,43%	3,86%	4,80%	5,77%	6,37%	2,99%	2,04%	4,07%	4,44%	4,61%	2,70%	1,48%	3,68%	6,99%
ROI medián Z	6,58%	0,31%	10,78%	10,88%	6,36%	3,26%	7,93%	2,88%	3,70%	3,87%	6,37%	3,37%	1,53%	4,15%	4,55%
ROS průměr D	4,52%	7,12%	9,00%	5,28%	10,25%	6,97%	8,06%	5,46%	7,36%	11,00%	7,62%	5,27%	5,27%	10,42%	5,21%
ROS průměr Z	6,04%	20,37%	19,57%	12,88%	6,21%	6,46%	9,92%	3,11%	6,10%	2,53%	1,39%	3,02%	4,54%	4,88%	3,36%
ROS medián D	1,55%	1,67%	7,65%	3,05%	4,40%	5,30%	3,27%	1,23%	2,81%	3,45%	3,13%	2,23%	1,55%	3,03%	4,04%
ROS medián Z	4,65%	0,32%	5,37%	7,84%	4,86%	2,59%	7,40%	2,30%	2,87%	2,65%	3,54%	2,84%	1,14%	4,52%	5,04%

Zdroj: Vlastní zpracování dle vzorku podniků

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 10

Tabulka č. 7: Průměr v odvětví výroby potravinářských výrobků

ROA	6,20 %
ROE	11,86 %
ROS	4,25 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

První srovnání rentability pro sektor 10, jinak nazývaný potravinářský průmysl podle CZ-NACE, představuje rozdělení podniků pod domácí a zahraniční kontrolou. Počet podniků pod tuzemskou kontrolou v tomto sektoru činí 588, zatímco podniky pod zahraniční kontrolou představují pouze 67 firem.

Podle statistického úřadu a tabulky č. 7 dosáhla návratnost aktiv (ROA) v potravinářském průmyslu v roce 2021 hodnoty 6,20 %. Tabulka č.6 ukazuje, že průměrné hodnoty ROA

naznačují převahu zahraničních vlastníků, kteří dosahují hodnoty 7 %. I když hodnoty rentability mediánu ROA vykazují nižší úroveň, opět je patrné, že zahraniční vlastníci mají v této oblasti výraznější konkurenční výhodu. Tento trend může být způsoben jejich efektivnějším řízením, což přispívá k vyšší návratnosti aktiv.

U tuzemských vlastníků je zjištěn další podprůměr v ukazateli návratnosti vlastního kapitálu (ROE) s hodnotou 10 %, což je nižší než průměr v odvětví, dosahující 11,86 %. Naopak zahraniční vlastníci vykazují nadprůměrné výsledky, což naznačuje efektivní využívání kapitálu při dosahování zisku. Střední hodnota v tomto ukazateli je pro oba vlastníky stejná. Ačkoliv průměrná návratnost investic (ROI) v odvětví není známa, získané hodnoty naznačují stejný trend pro domácí i zahraniční vlastníky.

Vyšší ROS představuje to, že zahraniční vlastníci jsou schopni efektivněji využívat své tržební příjmy za účelem generování zisku. Může to být způsobené i tím, že společnosti prodávají své zboží nebo služby s vyšší marží, a proto tuzemští vlastníci dosahují menších hodnot. Naopak, tuzemští vlastníci pravděpodobně čelí vyšším nákladům.

Po důkladné analýze jednotlivých ukazatelů je patrné, že zahraniční vlastníci v daném odvětví dosahují výrazně lepších výsledků než tuzemští vlastníci. Hodnoty průměrné rentability ukazují téměř ve všech ukazatelích rentability vyšší úroveň u podniků pod zahraniční kontrolou. Tento trend se opakuje i při analýze rentability mediánu, což jasně ukazuje na převahu podniků pod zahraničním vedením.

Porovnání dat bylo provedeno s průměrnými hodnotami podle statistického úřadu, a to jak s mediánem, tak s průměrem rentability pro dané odvětví. I přes výrazně menší počet zahraničních podniků v tomto odvětví, lze jednoznačně konstatovat, že jejich rentabilita je v každém případě mnohem příznivější než u podniků vlastněných domácími vlastníky.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 11

Tabulka č.8: Průměr v odvětví Výroby nápojů

ROA	7,37 %
ROE	12,88 %
ROS	10,68 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Sektor 11, tj. výroba nápojů, byl analyzován na základě 182 firem pod tuzemskou kontrolou a 11 firem pod zahraniční kontrolou. V prvním sledovaném ukazateli podle tabulky č.6, ROA (Return on Assets), lze pozorovat příznivější vývoj pro zahraniční vlastníky.

Rentabilita celkového kapitálu u zahraničních vlastníků dvojnásobně převyšuje hodnoty dosahované tuzemskými vlastníky.

Při ukazateli ROE dosahují oba vlastníci nadprůměrných výsledků v odvětví, což naznačuje efektivní nakládání s celkovými aktivy. Výrazný rozdíl je patrný u ukazatele rentability tržeb, kde rozdíl mezi zahraničními vlastníky a průměrem odvětví podle tabulky č.8 dosahuje dvojnásobku, a dokonce trojnásobku ve srovnání s tuzemskými vlastníky. V tomto odvětví je jasně vidět, že firmy pod zahraničním vlastnictvím dominují s větší efektivitou v generování zisku z tržeb a mají výraznější pozici na trhu. Tuzemští vlastníci zaostávají, což se projevuje při ukazatelích rentability, kde dosahují podprůměrných hodnot ve srovnání se zahraničními vlastníky.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 16

Tabulka č.9: Průměr v odvětví zpracování dřeva, výroby dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kr. nábytku

ROA	19,04 %
ROE	34,25 %
ROS	13,89 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Sektor 16, specializující se na zpracování dřeva, byl analyzován na počtu 414 domácích firem a 31 firem pod zahraniční kontrolou. Prezentovaná tabulka č.9 reflektuje nadprůměrné hodnoty rentability ve srovnání s ostatními odvětvími. Data z tabulky č.6 ukazují, že zahraniční vlastníci excelují ve všech sledovaných ukazatelích. Ukazatel ROA je při zahraničních vlastnících dvojnásobně větší než u domácích vlastníků. Také dosahují vyšší hodnotu, než je uvedeno v tabulce pro průměr v odvětví. Efektivní využívání kapitálu pro dosahování zisku se také objevuje na straně zahraničních vlastníků. Hodnota nad 40 %, prezentuje vysoké procento úspěšného vedení podniku. Nižší hodnota ROS na straně tuzemských vlastníků, může být zapříčiněna vlivy jako jsou například nákladová struktura podniků nebo nesprávná strategie cenové diferenciaci. Hodnoty z tabulky č.6, uvádějí, že investice, které zahraniční vlastníci provedli, generují větší procentuální návratnosti ve srovnání se tuzemskými vlastníky.

Je důležité si uvědomit, že hodnoty ukazatelů rentability u tuzemských vlastníků vykazují v každém ukazateli podprůměr v odvětví, což se odráží na celkovém zhodnocení v tomto sektoru. Celkově lze tedy konstatovat, že podnikům pod zahraniční kontrolou se v roce

2021 dařilo lépe podle všech ukazatelů rentability. Úspěšná výkonnost může být výsledkem efektivního řízení kapitálu a strategií, což zvyrazňuje výhody zahraničního vlastnictví v tomto odvětví.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 17

Tabulka č.10: Průměr v odvětví výroby papíru a výrobků z papíru

ROA	10,12 %
ROE	18,60 %
ROS	9,65 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Sektor 17 zaměřený na výrobu papíru a papírových výrobků je analyzován na počtu 74 domácích a 30 cizích vlastníků. Z tabulky č.6 vyplývá, že u všech ukazatelů dominují zahraniční vlastníci, jejichž rentabilita dosahuje ve většině případů dvojnásobných hodnot ve srovnání s domácími vlastníky.

Porovnání analyzovaných dat s průměrem v odvětví na základě tabulky č.10 ukazuje podobnost dat mezi ukazateli rentability zahraničních vlastníků a průměrnými hodnotami v odvětví. Domácí vlastníci v tomto případě výrazně zaostávají. Tato analýza naznačuje, že v sektoru výroby papíru a papírových výrobků mají zahraniční vlastníci výraznější rentabilitu v porovnání s domácími vlastníky.

V závěru analýzy sektoru 17, lze konstatovat, že zahraniční vlastníci projevují výrazně lepší výsledky ve srovnání s domácími vlastníky.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 20

Tabulka č. 11: Průměr v odvětví Výroby chemických látek a chemických přípravků

ROA	8,12 %
ROE	14,09 %
ROS	6,66 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Výroba chemických látek a chemických přípravků byla analyzována na 176 firmách pod domácí kontrolou a 50 firmách pod zahraniční kontrolou. Pozoruhodný vývoj je patrný u tuzemských vlastníků, kde ukazatele rentability průměru překračují hodnoty v porovnání s průměrem v odvětví. Data pro zahraniční vlastníky vykazují sice nižší hodnoty než u

domácích vlastníků, ale ve všech ukazatelích jsou hodnoty vyšší, než jsou uvedeny v tabulce č.11. Tento pozitivní trend představuje pro oba vlastníky příznivý vývoj.

Největší rozdíl se projevuje v ukazateli průměrné rentability ROS, kde rozdíl mezi jednotlivými vlastníky činí 4 %. Obě skupiny vlastníků v tomto sektoru vykazují příznivé hodnoty rentability, přičemž zejména tuzemští vlastníci dosahují výraznějších procentních hodnot v rámci ukazatelů.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 22

Tabulka č.12: Průměr v odvětví výroby pryžových a plastových výrobků

ROA	7,64 %
ROE	13,72 %
ROS	6,31 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Sektor 22, známý též jako výroba pryžových a plastových výrobků, vychází z 352 domácích a 148 zahraničních firem. Data z tabulky č. 6 se blíží k hodnotám blízkým průmyslovému průměru podle tabulky č.12. Ukazatele rentability průměru, mají v obou případech, podobné hodnoty. Hodnoty ukazatelů rentability mediánu kopírují stejný trend vývoju rentability průměru a mají pozitivní vývoj pro vlastníky pod tuzemskou kontrolou.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 23

Tabulka č. 13: Průměr v odvětví výroby ostatních nekovových minerálních výrobků

ROA	8,44 %
ROE	15,54 %
ROS	8,56 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Analýza dat pro sektor 23 „Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků“ vychází z 226 domácích a 101 zahraničních firem. Z tabulky č.6 lze vyčíst, že průměry rentabilit jsou jednoznačně vyšší u zahraničních vlastníků při všech ukazatelích. Největší rozdíl se nachází při ukazateli ROE, kde zahraniční vlastníci vykazují téměř dvojnásobnou rentabilitu oproti vlastníkům domácím, z čehož vyplývá že zahraniční firmy jsou schopny efektivněji využívat svůj kapitál k dosažení zisku v tomto odvětví.

Porovnání s tabulkou č.13 (průměr v odvětví) ukazuje pozitivnější vývoj pro zahraniční vlastníky. Jejich vypočtené hodnoty ukazatelů směřují k hodnotám průměru, zatímco hodnoty získané pro domácí vlastníky výrazně za průměrem zaostávají.

Z vyhodnocení rentability z tohoto sektoru, vyplývá prospěch zahraničních vlastníků.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 24

Tabulka č. 14: Průměr v odvětví výroby základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství

ROA	6,98 %
ROE	15,08 %
ROS	5,58 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Další odvětví, specializující se na výrobu základních kovů, hutní zpracování kovů a slévárství, zahrnuje 84 domácích a 34 zahraničních podniků. Sektor 24 se řadí mezi největší spotřebitele energie v rámci zpracovatelského průmyslu, a proto jsou jejich vysoké výdaje spojeny s nižšími hodnotami ukazatelů rentability, což je také ovlivněno náklady na dovoz vstupních surovin pro dodatečnou výrobu kovů.

Údaje z tabulky č.6 vykazují pozitivní hodnoty rentability pro tuzemské vlastníky ve všech ukazatelích kromě ROE (Return on Equity). Hodnota ukazatele ROE ve výši 11 % přináší pro zahraniční vlastníky vyšší výnosnost investic.

Tabulka průměru v odvětví č. 14 ukazuje vyšší hodnoty, než je patrné z přílohy. Celkově lze z analýzy vyvodit, že tuzemští vlastníci jsou v tomto sektoru výkonnější.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 25

Tabulka č.15: Průměr v odvětví výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kr. strojů a zařízení

ROA	9,14 %
ROE	17,10 %
ROS	7,68 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Sektor 25, specializující se na výrobu kovových konstrukcí, kovodělných výrobků, krejčířských strojů a zařízení, byl analyzován na počtu 1782 domácích firem a 290 firem pod zahraniční kontrolou, což naznačuje vysoké zastoupení podniků v tomto odvětví. Sektor

patří mezi jedno z odvětví s nejvyšší zaměstnaností ve zpracovatelském průmyslu, s celkovým počtem 194 000 zaměstnanců. Navíc se umísťuje na druhém místě v porovnání s ostatními sektory, co se týče podílu na přidané hodnotě, která činí 138 689(mld.).

Výrazná hodnota přesahující 13 % v ukazateli Return on Equity (ROE) u domácích vlastníků značí, jak tyto firmy financují svůj vlastní kapitál s pozitivním dopadem na celkovou výkonnost podniku.

Druhým klíčovým ukazatelem v analýze je Return on Investment (ROI), který dosahuje vyšší hodnoty tedy 8 %. Vyšší ROI může symbolizovat efektivní využívání investic, což naznačuje silnou finanční stabilitu a schopnost firmy investovat do dalšího růstu. Tabulka č.15 průměru v odvětví, obsahuje hodnoty vyšší, než jsou získané hodnoty z tabulky č. 6.

Analyzováním dat z tabulky č.6, je patrné, že podniky pod domácí kontrolou dosahují lepších výsledků ve srovnání se zahraničními firmami v tomto odvětví.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 26

Tabulka č. 16: Průměr v odvětví výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení

ROA	2,52 %
ROE	5,95 %
ROS	1,58 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Tabulka č.16 prezentuje průměrné hodnoty výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení. Sektor je detailně analyzován na základě 217 domácích a 55 zahraničních firem. Sektor ukazuje příznivější trend pro tuzemské vlastníky.

Podle průměrných hodnot v odvětví je ukazatel rentability vlastního kapitálu (dle tabulky č.6) pro tuzemské vlastníky téměř trojnásobně vyšší, přesněji dosahuje 15% návratnosti svého kapitálu, což představuje v tomto odvětví nevídaný rozdíl. Tedy firmy pod tuzemskou kontrolou prokazují větší schopnost generovat zisky z investovaného kapitálu, disponují silnou finanční pozicí a projevují schopnost růst a expandovat.

Rovněž ukazatel ROA je téměř čtyřnásobný pro domácí vlastníky podle průměrných hodnot v odvětví. Bezpochyby tuzemští vlastníci dosahují vyšších zisků, což může být ovlivněno i vyššími maržemi za jejich produkty a služby.

Šestinásobný rozdíl při ukazateli rentability tržeb pro domácí vlastníky podle průměru v odvětví, představuje 11% zisku z tržeb. Naproti tomu zahraniční vlastníci dosahují lehký nadprůměr v odvětví.

V tomto sektoru jednoznačně dominují tuzemští vlastníci ve všech sledovaných ukazatelích.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 27

Tabulka č.17: Průměr v odvětví výroby elektrických zařízení

ROA	6,12 %
ROE	13,96 %
ROS	4,33 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

V rámci této analýzy sektoru zaměřujícího se na výrobu elektrických zařízení, figuruje 354 domácích a 93 zahraničních vlastníků. Z analýzy tabulky č. 6 vyplývají vyšší hodnoty všech sledovaných ukazatelů u domácích vlastníků.

Zejména hodnota ROE u domácích vlastníků vykazuje nejvyšší hodnotu. I když hodnota ROE nedosahuje celkového průměru odvětví podle tabulky č.17, který činí téměř 14 %, stále představuje významný nadprůměr. Rentabilita aktiv u domácích vlastníků dosahuje 7 %, což představuje více než trojnásobný rozdíl ve srovnání se zahraničními vlastníky. Při ukazateli rentability tržeb, zahraniční vlastníci dosahují podprůměrného 1 % zisku ze svých tržeb, což naznačuje neefektivní generování zisku z každé investované koruny. Domácí vlastníci v tomto ohledu dosahují dvojnásobně nadprůměrné hodnoty, kdy 8 % zisku ze svých tržeb ukazuje na jejich výraznější efektivitu v generování zisku. Celkově lze konstatovat, že si v tomto sektoru vedou lépe tuzemští vlastníci.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 28

Tabulka č. 18: Průměr v odvětví výroby strojů a zařízení, j.n.

ROA	3,65 %
ROE	6,84 %
ROS	3,29 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Sektor 28 představuje výrobu strojů a zařízení, kde působí 480 domácích a 159 zahraničních vlastníků. Tento sektor obsadil v roce 2021 třetí příčku ve dvou důležitých

srovnáních. Prvním je třetí místo v počtu zaměstnávaných osob ve zpracovatelském průmyslu, celkem zaměstnává 124 000 osob. Druhým je umístění na podílu přidané hodnoty, kde se jejich procentuální podíl vyšplhal na 7,41 %.

Z údajů tabulky č.6 lze vyčíst stejnou výkonnost u ukazatelů ROE a ROA jak u zahraničních, tak u domácích vlastníků. Příznivá situace se vykresluje v oblasti rentability investic, kde domácí vlastníci dosahují 5% zisku ze svých investic. Nadprůměrné výsledky jsou patrné při ukazateli tržeb, kde čistý zisk po odečtení nákladů představuje pro zahraniční vlastníky 5 %, který je vyšší ve srovnání s průměrem v odvětví podle tabulky č. 18.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 29

Tabulka č. 19: Průměr v odvětví výroby motorových vozidel (kr. motocyklů), přívěsů a návěsů

ROA	5,14 %
ROE	12,62 %
ROS	2,86 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Sektor 29, specializující se na výrobu motorových vozidel, přívěsů a návěsů, zahrnuje 73 podniků pod domácí kontrolou a 79 podniků pod zahraniční kontrolou. Tento vzorek firem má přibližně stejný počet subjektů. Tento sektor má v ekonomice České republiky výrazné místo, protože se nejvíce podílí na přidané hodnotě, tvoří celkově 14,97 % v celém průmyslu. Zároveň přispívá 12,58 % k celkové zaměstnanosti v republice. Rentabilita aktiv v průměru odvětví podle tabulky č.19 dosahuje 5,14 %, přičemž podle tabulky č.6 lze vyčíst, že tuzemští vlastníci jsou v této oblasti lehce podprůměrní. Naopak zahraniční vlastníci dosahují 7% návratnosti ze svých aktiv.

Vyšší hodnota ukazatele rentability vlastního kapitálu u zahraničních vlastníků, ukazuje efektivnější využívání kapitálu při generování zisku. Zisk po odečtení nákladů je u obou vlastníků stejný, dosahující 5% zisku ze svých tržeb. Celkově lze konstatovat, že v daném sektoru se zahraničním vlastníků daří lépe.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 32

Tabulka č. 20: Průměr v odvětví ostatní zpracovatelský průmysl

ROA	8,10 %
ROE	16,25 %
ROS	7,34 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Sektor 32 reprezentující ostatní zpracovatelský průmysl byl analyzován na základě 248 firem pod tuzemskou kontrolou a 39 firem pod zahraniční kontrolou. Zjištěné hodnoty ukazatelů rentability ve sledovaném sektoru se vyvíjejí příznivěji pro domácí vlastníky. Zahraniční vlastníci nepřekračují hodnoty dané průměrem v odvětví. Největší rozdíl lze pozorovat v rentabilitě tržeb, kde je rozdíl mezi domácími a zahraničními vlastníky 5 %. Tato výrazná pozitivní odchylka ve prospěch tuzemských vlastníků může být interpretována jako indikátor úspěšnějšího řízení podniku. Průměr v odvětví podle tabulky č.20 při ukazateli vlastního kapitálu, je v tomto sektoru výrazně vyšší, a podle vypočtených hodnot z tabulky č.6, se vlastníci pohybují v rozsahu 9-10% návratnosti z aktiv. Celkově lze tedy konstatovat, že vlastníků pod tuzemskou kontrolou se v sektoru opravy a instalace strojů a zařízení dařilo lépe, a to zejména díky efektivnějšímu hospodaření s investovaným kapitálem.

Komparace průměru a mediánu rentability pro sektor 33

Tabulka č.21: Průměr v odvětví opravy a instalace strojů a zařízení

ROA	8,10 %
ROE	16,25 %
ROS	7,34 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ekonomických výsledků průmyslu ČR, ČSÚ

Sektor 33, specializující se na opravy a instalace strojů a zařízení, prezentuje data získaná od 625 podniků pod domácí kontrolou, zatímco počet podniků s cizím vlastnictvím činí 54.

Pokud jde o zahraniční vlastníky, dominují ve všech ukazatelích kromě ROS. Domácí vlastníci vykazují výrazně nižší hodnoty. Největší rozdíl mezi domácími a zahraničními vlastníky, lze pozorovat při ukazateli vlastního kapitálu (ROE), kde rozdíl představuje 4 %. Komparace tabulky č.21 průměru v odvětví s tabulkou č.6 značí podprůměr u obou

vlastníků. Lze tedy konstatovat, že zahraniční vlastníci si v tomto sektoru v rámci rentability vedli lépe než vlastníci domácí.

7.8 Zhodnocení ukazatelů rentability

Po důkladné analýze vybraných sektorů v zpracovatelském průmyslu bylo možné získat poznatky o úspěšnosti jednotlivých vlastníků v ukazatelích rentability. Výsledky byly získány analýzou rentability vlastního kapitálu, aktiv, tržeb a investovaného kapitálu v každém jednotlivém sektoru.

Počet firem v každém sektoru byl analyzován pro domácí i zahraniční vlastníky, s důrazem na zachování přesného údaje o počtu firem v jednotlivých odvětvích.

Pro srovnávání byl využit průměr v odvětví, poskytnutý Českým statistickým úřadem, jako referenční hodnota. Tato hodnota odrážela průměrné ukazatele rentability pro zkoumané odvětví, což umožnilo porovnávat výkonnost jednotlivých vlastníků a určit, kteří z nich dosahují lepších výsledků. V případě, kdy nebylo možné jednoznačně určit, kterým vlastníkům se dařilo lépe, byla využívána střední hodnota ukazatelů rentability, která pomohla vyvodit, kterým vlastníkům se dařilo lépe.

Každý analyzovaný sektor byl zhodnocen a výsledky byly shrnuty do dvou možností. První možnost ukazovala úspěch domácích vlastníků, zatímco druhá možnost reflektovala úspěch zahraničních vlastníků.

Výsledky získané z porovnání ukazatelů v jednotlivých sektorech a průměru ukazatelů rentability v celém zpracovatelském odvětví, umožnili určit, ve kterých sektorech mají jednotliví vlastníci převahu v ukazatelích rentability.

Zjištění jasně indikují příznivou situaci pro tuzemské vlastníky, kteří dosáhli vyšších hodnot ukazatelů rentability v 8 sektorech zpracovatelského průmyslu. Zahraniční vlastníci předčili tuzemské vlastníky pouze v 7 sektorech.

Konkrétně tuzemští vlastníci dosahovali lepších výsledků rentability v těchto sektorech:

1. Výroba chemických látek a chemických přípravků
2. Výroba pryžových a plastových výrobků
3. Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů, slevárenství
4. Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kr. strojů a zařízení
5. Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení
6. Výroba elektrických zařízení

7. Výroba strojů a zařízení, j.n.
8. Ostatní zpracovatelský průmysl

V souladu s těmito výpočty lze naznačit, že domácím vlastníkům se na území České republiky v zpracovatelském sektoru dařilo lépe. Toto může být způsobeno jak počtem domácích firem, které mají větší podíl na trhu než zahraniční, tak i ekonomickými a právními podmínkami v České republice.

7.9 Vyhodnocení výsledků ze statistických testů pro zpracovatelský průmysl

V rámci analýzy rentability ve zpracovatelském průmyslu jsou data hodnocena pomocí statistického testu Mann-Whitneyho, který slouží k posouzení případných významných rozdílů v ukazatelích rentability mezi skupinami podniků s domácími a zahraničními vlastníky. Tento test umožňuje statisticky vyhodnotit, zda existují významné rozdíly v hodnotách ukazatelů ROA, ROE, ROI a ROS mezi těmito dvěma skupinami vlastníků ve zpracovatelském průmyslu.

Mann-Whitneyho test je zvolený, protože je odolný vůči předpokladu o normálním rozdělení dat a umožňuje ověření rovnosti rozdělení hodnot ukazatelů rentability mezi oběma skupinami. Tento test poskytuje komplementární perspektivu na možné nesrovnalosti v distribuci dat mezi domácími a zahraničními vlastníky.

Na základě výsledků Mann-Whitneyho testu se formuluje nulová hypotéza, která tvrdí, že neexistuje žádný rozdíl v ukazatelích rentability mezi domácími a zahraničními vlastníky. Alternativní hypotéza tvrdí, že existuje rozdíl v těchto ukazatelích mezi oběma skupinami vlastníků.

Tabulka č. 22: Výsledky Mann-Whitneyho U-testu pro ukazatele rentability v sektorech

	Mann-Whitneyho U-test			p-value <0,05
	ROA (p-Value)	ROE (p-Value)	ROI (p-Value)	ROS (p-Value)
Sektor 10	0,04324	0,8112	0,2133	0,01279
Sektor 11	0,7875	0,503	0,4682	0,8785
Sektor 16	0,1191	0,01747	0,1549	0,2117
Sektor 17	0,01807	0,3418	0,03713	0,04648
Sektor 20	0,2468	0,8532	0,2891	0,6336
Sektor 22	0,1437	0,02261	0,06764	0,1442
Sektor 23	0.000000222	0,004783	0.0000006363	0,001276
Sektor 24	0,9585	0,5219	0,9195	0,2904
Sektor 25	0,256	0,697	0,658	0,9164
Sektor 26	0,1906	0,2503	0,2947	0,603
Sektor 27	0,04869	0,2184	0,01467	0,008144
Sektor 28	0,7121	0,78	0,9445	0,5214
Sektor 29	0,0948	0,05151	0,03491	0,0128
Sektor 32	0,6864	0,7242	0,4888	0,9479
Sektor 33	0,8005	0,9133	0,725	0,9792

Zdroj: vlastní zpracování dle vzorků podniků

Z výsledků tabulky č. 22 je zřejmé, že v některých sektorech existují statisticky významné rozdíly v ukazatelích rentability mezi domácími a zahraničními vlastníky, zatímco v jiných sektorech tyto rozdíly významné nejsou. Výsledky ukazují, že vlastnická struktura může být klíčovým faktorem ovlivňujícím výkonnost podniků.

Největší rozdíly v rentabilitě mezi domácími a zahraničními vlastníky byly zjištěné v sektoru 23, kdy ve všech ukazatelích rentability (ROA, ROE, ROI, ROS) byly zjištěny statisticky významné rozdíly, kdy p-hodnota byla menší než 0,05. Tohle zjištění poukazuje na existenci rozdílných úrovní výkonnosti a efektivity mezi skupinami domácích a zahraničních vlastníků tohoto sektoru. Výsledky vedou k závěru, že vlastnická struktura má významný vliv na výkonnosti podniků v tomto odvětví.

Kromě sektoru 23 byly další významné rozdíly zjištěny v sektorech 10, 17, 27 a 29, kde některé ukazatele rentability vykazaly statisticky významné rozdíly mezi domácími a zahraničními vlastníky. Tato zjištění naznačují, že i v těchto sektorech může vlastnická struktura ovlivňovat výkonnost podniků. Naopak, ve sektorech 11, 20, 24, 25, 26, 28, 32

a 33 se neprojevovaly statisticky významné rozdíly v rentabilitě mezi domácími a zahraničními vlastníky při sledování ukazatelů. Tato zjištění naznačují, že ve zmíněných sektorech není vlastnická struktura klíčovým faktorem ovlivňujícím výkonnost podniků. Celkově lze konstatovat, že vlastnická struktura má významný dopad na rentabilitu podniků v průmyslových odvětvích.

8 Závěr

Firmy na území České republiky zaznamenali v posledních letech značný nárůst konkurence ze strany podniků pod zahraniční kontrolou. Vzhledem k moderním strategiím a manažerským dovednostem "know-how" se firmy pod zahraniční kontrolou, výrazně posunuli vpřed. Jejich dosavadní úspěchy válcují firmy pod tuzemskou kontrolou a značnou mírou napomáhají ekonomice České republiky. Skutečností je, že podniky pod zahraniční kontrolou do roku 2021 nepřekročili hranici 3 % výskytu na území státu, a i přesto mají značný vliv.

Cílem této práce bylo porovnat rentabilitu v podnicích domácích a zahraničních vlastníků. Teoretická část práce se zabývala podstatou rentability, její analýzou, ukazateli rentability, které sloužili jako indikátory pro srovnání výkonnosti v podnicích, ale také i zisk, který představoval a stále představuje nedílnou součást rentability.

V praktické části se uplatnili poznatky z teoretické části na vybrané sektory zpracovatelského průmyslu. Hodnoty, které se vypočítaly z daných ukazatelů rentability, naznačily, které společnosti dosahovali vyšších rentabilit.

Obecně lze říct, že společnosti s domácími vlastníky si vedli pozoruhodně chvalitebně a dosahovali častokrát vyšších hodnot rentability než firmy se zahraničními vlastníky.

Na základě provedené analýzy rentability v jednotlivých sektorech lze konstatovat, že společnosti s domácími vlastníky v tomto případě dosahovaly vyšších hodnot většiny ukazatelů rentability ve srovnání se společnostmi se zahraničními vlastníky. V několika případech byly hodnoty ukazatelů u společností s domácími vlastníky vyšší než u společností se zahraničními vlastníky. Výsledky pro průměr ukazatelů rentability v celém zpracovatelském průmyslu, vykazovali vyšší hodnoty u vlastníků pod domácí kontrolou než pod kontrolou zahraniční.

Nicméně je důležité si uvědomit, že samotné hodnoty ukazatelů nemohou poskytnout úplný obrázek o celkové výkonnosti nebo nevýkonnosti společností s různými vlastníky. Na základě zjištěných výsledků z roku 2021 lze předpokládat, že podniky pod tuzemskou kontrolou jsou výkonnější, protože dosahovaly lepších výsledků rentability než společnosti s vlastníky ze zahraničí.

Summary

Firms in the Czech Republic have seen a significant increase in competition from foreign-controlled firms in recent years. Due to modern strategies and managerial know-how, foreign-controlled firms have moved forward significantly. Their successes to date have been overwhelming those of domestically controlled firms and have contributed significantly to the Czech economy. The fact is that foreign-controlled companies have not crossed the 3% threshold in the Czech Republic by 2021, and yet they still have a significant influence.

The aim of this paper was to compare the profitability in enterprises of domestic and foreign owners. The theoretical part of the thesis dealt with the essence of profitability, its analysis, profitability indicators that served as indicators for comparing performance in enterprises, but also profit, which represented and still represents an integral part of profitability.

In the practical part, the knowledge from the theoretical part was applied to selected sectors of the manufacturing industry. The values that were calculated from the given profitability ratios indicated which companies were achieving higher profitability.

In general, companies with domestic owners performed remarkably well and often achieved higher profitability values than firms with foreign owners.

Based on the analysis of profitability in individual sectors, it can be stated that companies with domestic owners achieved higher values of most profitability indicators compared to companies with foreign owners. In several cases, the values of the indicators were higher for companies with domestic owners than for companies with foreign owners. The results for the average of profitability indicators across the manufacturing industry, showed higher values for domestically controlled than foreign controlled owners.

However, it is important to note that indicator values alone cannot provide a complete picture of the overall performance or underperformance of companies with different ownerships. Based on the 2021 results found, it can be assumed that companies under domestic control are more profitable because they performed better in terms of profitability than companies with foreign owners.

Key words: Profitability, Domestic and Foreign owners, Manufacturing industry, profitability ratios

Bibliografie

Knižní zdroje

Fridson, M., Alvarez, F., & . (2011). *Financial Statement analysis: A Practitioner's Guide* (Third Edition). John Wiley.

Gibson, H. C., & . (2011). *Financial Reporting & Analysis, : Using financial accounting information* (12th). Cengage Learning.

Goel, S. (2014). *Financial Statements Analysis*. Routledge.

Healy, P. a K., & Palepu, G. (2013). *BUSINESS ANALYSIS & VALUATION: USING FINANCIAL STATEMENTS* (5th). Cengage Learning.

Holečková, J., & . (2008). *Finanční analýza firmy* (12th). ASPI.

Hrdý, M., & Krechovská, M. (2009). *Finance podniku*. Wolters Kluwer Česká republika.

Hrdý, M., & Krechovská, M. (2016). *Podnikové finance v teorii a praxi* (2. vydání). Wolters Kluwer.

Marek a Kolektiv, P., & . (2009). *Studijní průvodce financemi podniku* (2th). Ekopress.

Mrkvička, J., & Kolář, P. (2006). *Finanční analýza* (2., přeprac. vyd). ASPI.

Novotný, Z., & Mejzlík, J. (2016). *Základy práva a praktické právní úkony*. Vyšší odborná škola, střední škola veterinární, zemědělská a zdravotnická, Třebíč.

Růčková, P. (2021). *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi* (7. aktualizované vydání). Grada Publishing.

VALACH A KOLEKTIV, J. (1999). *Finanční řízení podniku* (2th). Ekopress.

Wahlen, J., Baginski, S., & Bradshaw, M. (2015). *Financial Reporting, Financial Statement Analysis, and Valuation: A STRATEGIC PERSPECTIVE* (8th). Cengage Learning.

Internetové zdroje

Cashbot. (2021). Jak zjistit rentabilitu firmy a proč je dobré tento ukazatel sledovat?. Retrieved July 25, 2023, from <https://cashbot.cz/blog/rentabilita-jako-zaklad-financniho-rizeni/>

CFI, T. (2022). Return on Equity (ROE): The net income of a company relative to the value of its equity. Retrieved July 25, 2023, from <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/accounting/what-is-return-on-equity-roe/>

CFI, T. (2022). After-Tax Income. Retrieved July 25, 2023, from <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/accounting/after-tax-income/>

Cleartax. (2022). Return on Capital Employed (ROCE). Retrieved July 25, 2023, from <https://cleartax.in/s/return-on-capital-employed-roce>

ČSÚ Český statistický úřad. (2023). *Ekonomické výsledky průmyslu ČR - 2021*. Retrieved April 11, 2024, from <https://www.czso.cz/csu/czso/ekonomicke-vysledky-prumyslu-cr-2021#>

ČSÚ Český statistický úřad. (2024). Podniky pod tuzemskou a zahraniční kontrolou v členění podle převažující ekonomické činnosti. Retrieved April 11, 2024, from <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/shortUrl?su=96a5774d>

Datarails. (2023). Profitability Analysis. Retrieved July 25, 2023, from <https://www.datarails.com/finance-glossary/profitability-analysis/>

Digiovanni, C. (2023). Earnings Before Tax (EBT). Retrieved July 25, 2023, from <https://www.wallstreetoasis.com/resources/skills/accounting/earnings-before-tax-ebt>

Elearnmarkets. (2022). DuPont Analysis – Components, Example, Formula & Calculator. Elearnmarket. Retrieved July 25, 2023, from <https://www.elearnmarkets.com/blog/dupont-analysis/>

FINANCE V PRAXI. (2020). Ukazatele rentability kapitálu. Retrieved March 28, 2024, from <https://www.financevpraxi.cz/podnikove-finance-ukazatele-rentability>

Groww. (2023). Return on Equity Ratio. Retrieved July 25, 2023, from <https://groww.in/p/return-on-equity-ratio>

Gupta, A. (2022). 4 key factors that can impact business profitability. Retrieved July 25, 2023, from https://www.linkedin.com/pulse/4-key-factors-can-impact-business-profitability-ankur-gupta?trk=pulse-article_more-articles_related-content-card

Hargrave, M. (2024). *DuPont Analysis: The DuPont Formula Plus How to Calculate and Use It*. Retrieved April 11, 2024, from <https://www.investopedia.com/terms/d/dupontanalysis.asp>

Hayes, A. (2022). Meaning, Formula, and History. Retrieved July 25, 2023, from <https://www.investopedia.com/terms/e/ebitda.asp>

Hayes, A. (2022). Profitability Ratios: What They Are, Common Types, and How Businesses Use Them. Retrieved July 25, 2023, from <https://www.investopedia.com/terms/p/profitabilityratios.asp>

- Index průmyslové produkce. (2024). Český statistický úřad (ČSÚ). <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/shortUrl?su=5cce6b6b>
- Johnson, S. (2022). What Is EBITDA?. Retrieved July 25, 2023, from <https://www.businessnewsdaily.com/4461-ebitda-formula-definition.html>
- Keythman, B. (2019). Differences Between EBIT and Profit Before Taxes. Retrieved July 25, 2023, from <https://smallbusiness.chron.com/differences-between-ebit-profit-before-taxes-68501.html>
- ManagementMania. (2015). Du Pontova analýza (DuPont analysis). Retrieved July 25, 2023, from <https://managementmania.com/cs/dupontova-analyza>
- Ozomová, A. (2022). Hospodářský výsledek: Ukazatel zisku či ztráty. Retrieved July 25, 2023, from <https://www.vimvic.cz/clanek/zisk-jake-jsou-vsechny-podoby-a-druhy-zisku>
- Pettinger, T. (2017). Factors that affect the profitability of firms. Retrieved July 25, 2023, from <https://www.economicshelp.org/microessays/profit/>
- Pipedrive. (2022). How to Calculate Your Return on Sales Ratio: Formula, Definition and More. Retrieved July 25, 2023, from <https://www.pipedrive.com/en/blog/return-on-sales-ratio>
- Pratt, J. (2021). Rozdiel medzi odpismi a amortizáciou. Retrieved July 25, 2023, from <https://sk.strephonsays.com/depreciation-and-vs-amortization-53>
- Statistika zahraničních afilací – časové řady. (2023). Český statistický úřad (ČSÚ). https://www.czso.cz/csu/czso/zaf_cr
- Tamplin, T. (2022). Profit Definition. Retrieved July 25, 2023, from <https://learn.financestrategists.com/finance-terms/profit/>
- ToolSense. (2022). Everything You Need to Know About ROI and ROI Calculation. Retrieved July 25, 2023, from <https://toolsense.io/glossary/roi-calculation>
- Tržby z průmyslové činnosti. (2024). Český statistický úřad (ČSÚ). <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&katalog=30835>
- Zinn, D. (2022). Return on Assets: How ROA can help you assess how much bang a company is getting for its buck. Retrieved July 25, 2023, from <https://www.businessinsider.com/personal-finance/return-on-assets>

Seznam použitých zkratek a symbolů

% – Procento

CZ-NACE – klasifikace ekonomických činností

CZK – Koruna česká

č. – číslo

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

D – Domáci vlastníci

dle – podle

DuPont – Pyramidový rozklad rentability

EAT – Zisk po zdanění (Earnings after Taxes)

EBDIT – Zisk před odečtením odpisů, úroků a daní (Earnings before Depreciation, Interest and Taxes)

EBDITA – zisk před úroky, odpisy, zdaněním a amortizací

EBIT – Zisk před odečtením úroků a daní (Earnings before Interest and Taxes)

EBT – Zisk před zdaněním, hrubý zisk (Earnings before Taxes)

j.n – jinde neuvedených

Kč – Koruna česká

kr. – kromě

mil. CZK – milióny českých korun

mld. – miliardy

NOPAT – čistý provozní zisk po zdanění

ROA – Rentabilita celkového kapitálu (Return on Assets)

ROCE – Rentabilita dlouhodobého kapitálu (Return on Capital Employed)

ROE – Rentabilita vlastního kapitálu (Return on Equity)

ROI – Rentabilita vloženého kapitálu (Return on Investment)

ROS – Rentabilita tržeb (odbytu) (Return on Sales)

tis. – tisíce

TOP – Top of the

Z – Zahraniční vlastníci

Seznam obrázků

Obrázek 1: Pyramidový rozklad ROA

Obrázek 2: TOP 10 zemí původu zahraničních vlastníků podle počtu podniků a počtu pracujících osob v roce 2021

Obrázek 3: Mezinárodní srovnání podniků pod zahraniční kontrolou podle počtu podniků

Seznam tabulek

Tabulka 1: Kritéria pro odstranění jednotlivých sektorů

Tabulka 2: Zobrazení sektorů podle stanovených kritérií pro výběr do analýzy

Tabulka 3: Index průmyslové produkce

Tabulka 4: Přehled finančních ukazatelů v podnicích pod tuzemskou a zahraniční kontrolou

Tabulka 5: Analýza Dupont rozkladu ROE mezi domácími a zahraničními vlastníky

Tabulka 6: Průměr a medián ukazatelů rentability pro jednotlivé sektory

Tabulka 7: Průměr v odvětví Výroby potravinářských výrobků

Tabulka 8: Průměr v odvětví Výroby nápojů

Tabulka 9: Průměr v odvětví zpracování dřeva, výroby dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kr. nábytku

Tabulka 10: Průměr v odvětví výroby papíru a výrobků z papíru

Tabulka 11: Průměr v odvětví Výroby chemických látek a chemických přípravků

Tabulka 12: Průměr v odvětví výroby pryžových a plastových výrobků

Tabulka 13: Průměr v odvětví výroby ostatních nekovových minerálních výrobků

Tabulka 14: Průměr v odvětví výroby základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství

Tabulka 15: Průměr v odvětví výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kr. strojů a zařízení

Tabulka 16: Průměr v odvětví výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení

Tabulka 17: Průměr v odvětví výroby elektrických zařízení

Tabulka 18: Průměr v odvětví výroby strojů a zařízení, j.n.

Tabulka 19: Průměr v odvětví výroby motorových vozidel (kr. motocyklů), přívěsů a návěsů

Tabulka 20: Průměr v odvětví Ostatní zpracovatelský průmysl

Tabulka 21: Průměr v odvětví opravy a instalace strojů a zařízení

Tabulka 22: Výsledky Mann-Whitneyho U-testu pro ukazatele rentability v sektorech

Seznam schémat

Schéma 1: Procentuální změna tržeb z průmyslové činnosti v Tuzemsku ve zpracovatelském průmyslu

Schéma 2: Procentuální změna tržeb z průmyslové činnosti za přímý vývoz ve zpracovatelském průmyslu

Schéma 3: Srovnání průměrů ve zpracovatelském průmyslu pro podniky pod tuzemskou a zahraniční kontrolou